

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
Kogukonnahariduse ja huvitegevuse õppekava

Getter Hiiesalu

**NOORSOOTÖÖ VAJALIKKUS KOOLIKESKKONNAS KOOLIJUHI VAATES
NELJA KOOLI NÄITEL**

Lõputöö

Juhendaja: Piret Eit, MA, Noorsootöö metoodika õpetaja

Viljandi 2023

Resümee

Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi vaates nelja kooli näitel

Töö eesmärk on välja selgitada noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi vaates. Töö teoreetilises osas antakse ülevaade koolikeskkonna olemusest, koolijuhi rollist koolis, kirjeldatakse noorsootöö korraldust koolides, töösisu ja vajalikkust koolis. Eesmärgi saavutamiseks kasutatakse kvalitatiivset uurimismeetodit. Sellest tulenevalt viiakse läbi intervjuud. Intervjuud transkribeeritakse ja andmeanalüüsiks kasutatakse kvalitatiivse sisuanalüüsi ning induktiivse sisuanalüüsi meetodit, mille tulemused kodeeritakse. Tulemustest selgus, et kõikides koolides tehakse noorsootööd, kuid kaks koolijuhti ei nimeta noorsootööd tegevat inimest noorsootöötajaks ja sellest tulevalt nad ei pea noorsootööd koolis vajalikuks.

Abstract

Necessity of youth work in school environment in the view of the head of school according to four schools

The aim of the thesis is to find out the necessity of youth work in school environment in the view of the head of school. The theoretical part of the paper gives an overview of the nature of school environment and the role of the head of school in school. It also describes the organisation of youth work in schools, its content and necessity. A qualitative research method is used to achieve this objective. Hence, interviews are carried out. Interviews are transcribed and data analysis is carried out using a qualitative content analysis and an inductive content analysis method, the results of which are coded.

The results showed that youth work is carried out in all schools, but two heads of schools do not appoint a person engaged in youth work as a youth worker and consequently they do not consider youth work necessary in school.

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi arvamusel	7
1.1 Koolikeskkond	7
1.2 Koolijuhi roll koolikeskkonnas	10
1.3 Noorsootöö korraldus koolis	10
1.4 Sisuline noorsootöö koolis.....	12
1.5 Noorsootöö vajalikkus koolis	21
2. Metoodika	23
2.1 Valim	23
2.2 Andmete kogumine.....	24
2.3 Andmeanalüüs.....	24
3. Tulemused.....	25
3.1 Noorsootöö korraldus uuritavates koolides	25
3.2 Noorsootöötaja töösisu uuritavas koolis.....	26
3.3 Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas.....	28
3.4 Noorsootöö tulevik koolikeskkonnas	29
4. Järeldused.....	31
Kokkuvõte	34
Kasutatud kirjandus.....	36
Lisa 1. Noorte- ja projektijuhi ametijuhend	39
Lisa 2. Arendusjuhi ametijuhend	44
Lisa 3. Kultuurijuhi ja kogukonnajuhi ametijuhendid	48
Lisa 4. E-kiri koolijuhtidele	51
Lisa 5. Intervjuu kava.....	52
Lisa 6. Alakatekooriad	54
Lisa 7. Koodiraamatu väljavõte	55

Sissejuhatus

Käesolev lõputöö uurib noorsootöö vajalikkust koolikeskkonnas koolijuhi vaates. Selle teemani jõudis töö autor kui 2022. aasta sügisel kaitses enda seminaritööd teemal „Huvijuhi roll üldhariduskoolis õpetaja vaates kolme väikese põhikooli näitel“. Seminaritöö tulemustest selgus, et õpetajad näevad tihti huvijuhi rolli ainult nende ülesannete täitjana mis kõige nähtavamad nagu sündmuste korraldamine, huvitegevuse- ja õpilasesinduse koordineerimine.

Kooli noorsootöö või noorsootöö koolikeskkonnas on suhteliselt uued väljendid, ehki see on seal toimunud aastakümneid. Koolis noorsootööd tegevaid inimesi nimetatakse Eestis enamasti huvijuhtideks. See on kõige levinum ametinimetus koolinoorsootöö teostajale. 2019 seisuga oli ametinimetus huvijuht kasutusel 316. Eesti koolis (Kährik, 2019, lk 208). Kuid siiski on koole kus huvijuhi koht on ära kaotatud ja asemele on tehtud muu nimetusega ametikoht. Kuid kas sellega koos on muutunud töösisu? Näiteks tegutseb Vändra Gümnaasiumis kogukonnajuht. Töö autor töötas 2019-2021 aastatel koolis huvijuhina. 2022 aastal kandideeris samasse kooli, kuid ametinimetus oli muutunud. Töö ülesannetest on muutunud see, et üritused ei ole enam ühe inimese vastutus, muu on jäänud samaks. Ametinimetuste muutmine on üks põhjus miks töös ei uurita huvijuhi vajalikkust koolis vaid noorsootöö vajalikkust, ehk noorsootööd kui sisulist tööd mida täidab vastaval ametikohal olev töötaja. Ametinimetus võib olla noortejuht, kogukonnajuht või veel midagi muud, kui peamisteks ülesanneteks on koolis noorsootööga seotud ülesanded siis selle töö kontekstis on tegemist noorsootöötajaga koolis.

Kuna autor uuris enda seminaritöös õpetajate arvamust siis seekord on uurimisel koolijuhtide vaade noorsootööle ja nende hinnang selle vajalikkusele.

Viljandi Kultuuriakadeemias on varem sarnastel teemadel tehtud mitmeid lõpu- ja seminaritöid. Hulkko (2016) uuris koolijuhtide arvamust huvijuhist kui noore arengu toetajast. Tema töö tulemustest selgus, et koolijuhid näevad huvijuhi rolli koolikeskkonnas kui lüli suhete loomisel ja hoidmisel õpetajate, õpilaste ja ka juhtkonna vahel. Lisaks leiavad koolijuhid, et huvijuhi roll on olla õpilaste lähedal ja tunda sihtrühma ja nende eripärasid. Kõik kolm koolijuhti näevad, et huvijuht on koolis vajalik ametikoht. Mitmeti on ta kasulik koolijuhile olles kahe koolijuhi arvates justkui juhi parem käsi.

Seminaritöös uuris Hulkko (2016) aga kas 9. klasside õpilased peavad üldhariduskoolis huvijuhti vajalikuks ja selgus, et peavad, kuna huvijuht pakub mitmekülgseid tegevusi, sisustab tunnivälise aega ja talle saab enda muredest rääkida.

Noortekeskuse noorsootöötajate ja huvijuhtide tegevuseesmärkide sarnasusi ja erinevusi uurinud Tart (2011) lõputööst selgus, et nii noortekeskuses kui koolides tehtava noorsootöö eesmärgid on kooskõlas noorsootöö raamdokumentides sätestatuga. Täpsemad tegevuseesmärgid tulenevad aga asutuse põhikirjast, arengukavast, töölepingutest ja ametijuhenditest. Noortekeskuses on noorsootöötajad peamiselt hõivatud asutuse juhtimise ja noorte vaba aja sisustamisega. Koolis aga huvitegevuse koordineerimine ja ürituste korraldamine, mõlematele on oluline projektitöö.

Pedagoogide arvamust huvijuhi vajalikkuse kohta uurinud Vedjohhina (2016) tööst selgus, et koolis peetakse huvijuhti vajalikuks, ühes uuritud koolis arvati, et huvijuht on ainult ürituste korraldaja, teises uuritud koolis aga leiti, et huvijuhi roll koolis on palju mitmekesisem - lisaks ürituste korraldamisele ka laste arendaja ja toetaja, kooli esindaja ja info vahendaja.

Huvijuhi profiili võrdlevad perspektiivis uurinud Kruuse (2011) lõputöö tulemustest selgus, et kõrvutades huvijuhi profiili pedagoogi ja noortekeskuses töötava noorsootöötajaga, on sarnasusi rohkem kui erinevusi. Töösuunitlused ja eesmärgid suures osas kattuvad. Oluline on toetada noore individuaalset arengut, tagada talle turvaline keskkond ning aidata tal ennast määratleda indiviidi ja kodanikuna. Suurim erinevus huvijuhi, noortekeskuses töötava noorsootöötaja ja pedagoogi puhul on töö teostamise keskkond, millest sõltub töö kavandamine ja töömeetodite valik.

Käesolev töö erineb eelnevalt uuritust kuna see ei keskendu huvijuhile koolis vaid koolinoorsootööle üldisemalt.

TEEMA: NOORSOOTÖÖ VAJALIKKUS KOOLIKESKKONNAS KOOLIJUHI VAATES

Probleem – Milline on koolijuhtide arvamus noorsootöö vajalikkusest koolikeskkonnas?

„Noorsootöö on noortele tingimuste loomine arendavaks tegevuseks, mis võimaldab neil vaba tahte alusel perekonna-, tasemekoolituse- ja tööväliselt tegutseda.“ (Noorsootöö seadus, 2010).

Tavapärane on olnud, et noorsootööd teostab koolis huvijuht. Viimastel aastatel on märgata, et huvijuht kui ametinimetuse on muutumas. Kuid kas muutumas on ka ameti sisu või ainult nimi? Millised muutused toob nimemuutus kaasa ametisisule? Kas nimemuutusega võib noorsootöö koolikeskkonnast kaduda? Käesoleva uurimustööga soovitakse saada vastus küsimusele kas koolijuhtide jaoks on noorsootöö koolis vajalik?

Salumäe (2011) noorsootöö ajakirjas „Mihus“ on kirjutanud, et „on selgusetu, missuguseid samme võib ette võtta kohalikomavalitsus, kui huvijuht on määratletud kooli

noorsootöötajana. On ehmatavoid kogemusi, kus see on kaasa toonud ametikoha koondamise, koormuse või töötasu vähenemise.“

Uurimust viidi läbi neljas koolis kus ei ole kasutusel ametinimetust huvijuht. Selle asemel on kasutusel a) noorte- ja projektijuht, b)arendusjuht, c)kogukonnajuht d) kogukonnajuht ja kultuurijuht. Kogukonnajuht ja kultuurijuht on kaks eraldi isikut ja ametit, ühes koolis ning mõlemad täidavad noorsootöö ülesandeid.

Uurimustöö eesmärk on välja selgitada noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi vaates.

Küsimused:

- 1. Kuidas on korraldatud noorsootöö uuritavas koolis?**
- 2. Kuidas toimub sisuline noorsootöö uuritavas koolis?**
- 3. Kuidas hindab koolijuht noorsootöö vajalikkusest koolikeskkonnas?**
- 4. Milline on koolijuhi nägemus koolinoorsootöö tulevikust?**

Uurimustöö koosneb neljast osast. Esimene ja teoreetiline osa sisaldab endas koolikeskkonna mõiste ja koolijuhi rolli selgitusi, ülevaadet noorsootöö korraldusest, sisulisest noorsootööst koolis ja noorsootöö vajalikkusest erineva kirjanduse põhjal. Teine osa selgitab uurimustöö metoodikat ehk valimit, andmekogumis meetodit ja andmeanalüüsi kirjeldust. Kolmandas osas on väljatoodud uurimustöö tulemused ja neljandas osas tehtud saadud tulemuste põhjal järeldused.

1. Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi arvamusel

Selles peatükis kajastuv info on kogutud kasutades allikaid, et selgitada mis on koolikeskkond, milline on koolijuhi roll koolis selles, noorsootöö korraldust, töösisu ja vajalikkust koolis.

1.1 Koolikeskkond

Kool on õppe- ja kasvatusasutus, kus õpilased omandavad teadmisi, oskusi ja vilumusi õpetaja juhendamisel (Eesti keele seletav sõnaraamat [EKI], 2009). Kooli iseloomustamisel ja kirjeldamisel kasutatakse tihti selliseid mõisteid nagu kooli kliima, atmosfäär või õhustik, iseloom, kultuur jm. Tavakasutuses on need suuresti samatähenduslikud metafoorid. (Koolikultuur, 2021) Keskkond on ümbrus ja sotsiaalsed tingimused milles inimene elab (EKI, 2009).

Füüsilise koolikeskkonna puhul on tõhusa õppimise eelduseks vastastikune usaldus ja hirmuvaba õhkkond. Koolikeskkond peaks olema koht, kus saaks toimetada ja areneda rõõmus, julge ja õnnelik laps. Õppija vajab nii individuaalset keskendumisvõimalust kui ka avatud suhtlust kaasõppijatega. Mõlema tegevuse puhul peab füüsiline keskkond olema toeks. Koolihoonesse sisenedes on tunda kas kooli atmosfäär on õppijat toetav või mitte. Õpiatmosfäärist paistab, millised on inimeste hoiakud, uskumused ja väärtused. (Feldschmidt, 2016)

Psühholoogilise koolikeskkonna jaoks on oluline, et oleks vastastikune lugupidamine, pingevaba õhustik, ühised selged eesmärgid ja jagatud vastutus (Feldschmidt, 2016).

Põhikooli riiklik õppekava (2011) järgi mõistetakse õpikeskkonnana õpilaste vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujunemine (Põhikooli riiklik õppekava, 2011):

- Oluline on kogu koolipere usaldus;
- vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel luuakse üksteist austavad kokkulepped vanemate, õpetajate, õpilaste, koolijuhtkonna ning teiste koolitüütajate vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvasteta, õiglaselt ja võrdselt. Austatakse kõigi eripära;
- jagatakse asjakohaselt otsustusõigust ja vastutust;

- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste õpiedu ja pingutusi;
- õpilasi ei sildistata ja nende eneseusku ei vähendata;
- välditakse õpilaste vahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse vabad arvamuse ja kriitikale;
- õpilastele luuakse võimalus näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslasega;
- luuakse abivalmis ja üksteist toetav õhkkond;
- luuakse õhkkond mis on rajatud inimeste usalduslikkudel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel.
- Koolielu on korraldatud inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina. Kooliperes on jagatud ja püsivad alusväärtused ning head ideed ja positiivsete uuenduste toetamine;
- koolielu on korraldatud lähtudes rahvuslikkest, rassilastest ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

Füüsilise keskkonna kujunemisel on oluline järgida (Põhikooli riiklik õppekava , 2011):

- ruumide kasutus ja sisustus oleks otstarbekas;
- õppetöök on võimalus kasutada interneti, esitlustehnikat ja õpilastel oleks võimalus kasutada kooli raamatukogu;
- rajatiste ja ruumide seisukord vastab nõuetele;
- ruumid ja õppevahendid oleks esteetilise väljanägemisega;
- õppevara oleks kohandatav eakohaselt ja individuaalsust arvestavalt, nii koolitöök kui tunniväliselt;
- oleks võimalik teha kehalise tegevusi ja tervisliku eluviisi soodustavaid tegevusi nii õppetunnis kui tunniväliselt.

Kooli haridus algab Eestis põhihariduse omandamisega. Põhiharidus on kohustuslik üldharidusmiinimum, mis loob võimalused keskhariduse omandamiseks (Haridusseadus, 1992, § 15). Keskharidus jaguneb üldkeskhariduseks ja kutsekeskhariduseks. Põhihariduse ja üldkeskhariduse nõuded on kehtestatud põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekavaga. (Haridusseadus, 1992, § 16)

Selles töös uuritavad koolid pakuvad kõik üldharidust, nendes koolides saab omandada kas a) ainult põhiharidust, b) põhiharidust koos keskharidusega ja c) ainult üldkeskharidust. Põhikoolis on õppekava täitmiseks nominaalne õppeaeg üheksa aastat

(Põhikooli- ja Gümnaasiumi seadus [PGS], § 2). Keskkoolis, mis on põhikoolile järgnev üldhariduskool ja kus saab omandada üldkeskharidust on nominaal õppeaeg kolm aastat (PGS § 2).

Ajalooliselt on Eestis toimunu keskhariduse omandamine gümnaasiumis või keskkoolis, milles toimub õpe 1.-12. klassini ehk kokku 12 aastat. Gümnaasium võib olla selline kus saab omandada vaid keskharidust. Alates 2010. aastast hakkas riik toetama riigigümnaasiumite rajamist, mis on üksnes gümnaasiumi osaga, neid on rajatud juba 21 ja nad erinevad gümnaasiumitest, sest kuuluvad Haridus-ja Teadusministeeriumi haldusalasse. (HTM, 2022) Selles töös on uuritavate koolide seas kaks gümnaasiumit, üks traditsiooniline gümnaasium, ehk kus saab õppida 1.-12. klassini ja üks riigigümnaasium.

Põhikooli ja Gümnaasiumi Seadus (2010) ütleb, et üldhariduskooli eesmärk on toetada õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, luues tingimusi õpilaste arenguks, eneseteostuseks ja teaduspõhise maailmapildi kujundamiseks.

Õppekorraldamise kohta koolis on Põhikooli- ja Gümnaasiumiseaduses (2010) kirjas - kool lähtub oma tegevuse korraldamisel riikliku õppekavas väljatoodud „ühiskonna ootustest, õpilaste vajadustest ja huvidest ja arvestab võimaluse korral õpilaste ja vanemate ettepanekuid ja piirkonna eripära“.

Haridusseadus (2010) ütleb , et kooli ülesanne on aidata kaasa õpilase kasvamisele loovaks, mitmekülgseks isiksuseks, kes suudab ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus ning ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.

Kui räägitakse koolist ja koolikeskkonnast siis esimene asi millele mõeldakse on hariduse omandamine, põhikooli edukas lõpetamine viib gümnaasiumisse, gümnaasiumi lõpetamine ülikooli. Kuid kool ei ole ainult õppimine klassiruumis. Kool on noorte jaoks sotsiaalne suhtlemise koht. Seda näitas hästi koroonapandeemia, sellel ajal toimus enamasti ainult formaalne õppimine ja see tekitas noortes vaime tervise probleeme. Euroopa liidu kodulehel (2023) välja toodud aruandes “Health at a Glance: Europe 2020“ toodi välja, et COVID-19 pandeemia on negatiivselt mõjutanud kodanike vaimset heaolu, millest annab tunnistust stressi-, ärevuse- ja depressioonijuhtude kasv ning, et enim mõjutavad need probleemid just noori.

Koolikeskkonnas toimub on lisaks koolitundidele ka huviharidus, sündmused ja vahetunnid ja suhtlus sõpradega. Koolikeskkonna all on oluline mõelda nii füüsilist keskkonda ehk ruumi kui ka psühholoogilist keskkonda, ehk seda mida me tajume.

Noorsootöötajal on väga suur roll nende mõlema muutmisel ja suunamisel noori kaasavaks ja noortega arvatavaks.

1.2 Koolijuhi roll koolikeskkonnas

Kooli juhib direktor. Direktor vastutab oma pädevuse piires õppe- ja kasvatustegevuste korralduse ja tulemuslikkuse eest. Lisaks kõigi koolis läbiviidavate tegevuste, kooli üldise seisundi, arengu ja rahaliste vahendite kasutamise eest. Munitsipaalkoolis sõlmib direktoriga töölepingu kohaliku omavalitsuse juht, ehk vallavanem või linnapea. Riigigümnaasiumis aga haridusminister või tema esindatud volinik. Direktor sõlmib töölepingud koolis töötavate õpetajate ja teiste töötajatega. (PGS, § 71)

Põhikooli ja gümnaasiumi direktori kvalifikatsiooninõue on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Lisaks juhtimiskompetentsid ja eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses esitatud nõuetele. (Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded, § 2)

Endine koolijuht Heinaru (2023) avaldab enda arvamuses Õpetajate lehes, et koolijuht peab olema nõudlik, arenguvõimeline ja piisavalt konservatiivne, et mitte minna kaasa iga uuendusmeelse ettevõtmisega. Ta selgitab, et kui tegevustes ei lähtuta väärtustest, siis muutub iga tegevus meelelahutuseks, ka õppetöö ja koolis käimine. Tema sõnul on kooli tööle asuva direktori eesmärk muuta kool paremaks, et pärast koolijuhi lahkumist jääks maha parem paik kui see kuhu ta tuli.

Hea kooli käsiraamatus (2016) kirjeldab koolijuht Tarmo Valgepea direktori ametisse asumist kui väga vastutustundlikku otsust. Direktor töötab tema sõnul selleks, et luua uut maailma ja kui ta seda ei tee, siis on ta vales ametis. Samas raamatus räägib koolijuht Viljar Arro, et on oluline see, et koolijuhil silmad säraks ja see sära paistaks ka väljapoole ning lisab, et peab olema ideid ja usku kooli arengusse.

1.3 Noorootöö korraldus koolis

Noorsootöö korraldus koolis ei ole haridusseadustega määratud. Ka selle ametikoha olemasolu ei ole koolile kohustuslik. Munitsipaalkoolile tuleb noorsootöötajale töötasu koolipidajalt ehk kohalikult omavalitsuselt. Riigikoolis nagu riigigümnaasiumis maksab ametikoha töötasu riik. Sellest tulevalt on ka noorsootöö korraldus koolides piirkondlikult väga erinev. See on põhjus miks on uurimustöösse valitud koolid väga erineva asukohaga, et

saada suurem ülevaade üle Eestilisest korraldusest koolis. Kooli noorsootöötajate töökoormused võivad olla erinevad sõltuvalt kooli suuruselt. Seda, mille järgi need määratud on, ei ole võimalik määrustest leida. Võib oletada, et rolli mängib kohaliku omavalitsuse eelarve ning kooli enda suurus ja õpilaste arv. Noorsootöö korraldus koolis sõltub suuresti kooli piirkondlikult eripärast ja sellest, millised ülesanded on koolis olulised.

Noorsootöö koolis peab korraldatud olema nii, et see toetab õppekava eesmärkide saavutamist, põhineb tunnivälisel tegevusel ning seda korraldavad koolinoorsootöötaja, õpilasesindus ja ringijuhid (HTM, 2022). Koolis teostatav noorsootöö peab toetama õppekava eesmärkide saavutamist ning põhineb tunnivälisel tegevusel. Koolis töötavad noorsootöötajad on keskendunud noorsootöö korraldamisele või praktilisele teostamisele, olenevalt kooli arengukava vajadustest ja tingimustest (Noorsootöö strateegia, 2006, lk 22-23).

Noorsootöö korralduses on oluline ametinimetus ja kas see töötaja teeb noorsootööd. Teiste ametite nimetused koolides üle Eesti enamasti on samad, nagu näiteks sotsiaalpedagoog. Koolinoorsootöötaja puhul võib see olla erinev isegi samas omavalitsuses.

Kõige sagedamini kasutatava ametinimetus kooli noorsootöö puhul on “huvijuht”, mis haarab kinni vaid mõned elukutse aspektid. Selle eriala võiks nimetada kooli noorsootöötajaks, kuid siis tuleks selgitada, et see spetsialist vajab põhjalikku pedagoogilist ettevalmistust. (Kährik, 2019, lk 208)

Lisaks on veel kasutatud kooli noorsootöötaja kohta sellised ametinimetusi: huvialajuht, direktori asetäitja noorsootöö alal, kommunikatsiooni- ja huvijuht, projekti- ja huvijuht, huvi- ja projektijuht, projekti- ja noorsootööjuht, huvi- ja noorsootöö juht, noorsootööjuht, noorsootöötaja, noorsoo- ja kultuuritegevuse juht, arendus- ja noorsootöö juht, arendus- ja huvijuht, huvi- ja arendusjuht, huvitegevuse koordinaator, huvitöö, huvitöö korraldaja, huvitöö koordineerimine, huvijuht-noortenõustaja, huvijuht-nõustaja, üldõpetuse koordineerija, loovjuht, karjäärikoordinaator ja noorsootöö juht ja klassivälise töö organisaator. (Kährik, 2019, lk 208). Levinumad ametinimetused noorsootöös on: noorsootöötaja, noortekeskuse juhataja, noorsootöö spetsialist, huvijuht, ringijuht, laagrikasvataja, laagri juhataja, huvihariduse spetsialist jne. (Noorsootöötaja Kutsestandard, tase 6, 2017)

Ametinimetuse puhul on oluline, et see annaks edasi seda, milliseid tööülesandeid see töötaja päriselt teeb ja mis ülesanded on ametijuhendis. Kui koolis on tööl huvijuht aga huvitegevust koolis ei toimu, siis võiks mõelda sellele, kas ametinimetus on piisav selle ametikoha jaoks. Kuid kui igas koolis oma nimetus, siis võib jääda koolisüsteemi inimestele nagu lapsevanemad segaseks, mis ülesanded on erinevate ametinimetuse taga.

Noorsootõtaja tase 6 kutsetunnistuse saamise eelduseks on erialane rakendusõrgharidus/bakalaureusekraad või töö käigus omandatud kutseoskused (Kutsestandard, 2017). Hetkel kehtivates haridust puudutavates seadustes ei ole välja toodud koolis töötava noorsootõtajale haridusnõuet. See tähendab, et on koolijuhi otsustada, kes kooli noorsootõõga tegeleb.

Eestis saab noorsootõõd õppida kolmes õlikoolis – Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias, Tartu Ülikooli Narva kolledžis ja Tallinna Ülikoolis. Viljandis on eriala nimeks „Kogukonnaharidus ja huvitegevus“, Tallinnas ja Narvas „Noorsootõõ“. Kõik kolm õppekava annavad teadmised noorsootõõst. Lisaks saab kõigis kolmes koolis noorsootõõ õppekava lõpetanud noorsootõtaja 6. taseme kutsetunnistuse ehk kõigil kolmel õppekaval omandatakse kõik noorsootõtaja kohustuslikud kompetentsid. Võimalik on veel õppida Tallinna Ülikoolis magistriõppes „Noorsootõõ korralduse“ erialal. (Leemets, 2020)

Noorsootõtaja kutset ei ole saanud aga mitte kõik noorsootõõ eriala lõpetanud õliõpilased. Näiteks Narva kolledž hakkas noorsootõõ eriala lõpetanud tudengitele väljastama kutset alates 2016 aastast. (Tasuri, 2016)

Kolmest noorsootõõ erialast on kõige rohkem kooli noorsootõõga seotud Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia eriala „Kogukonna haridus ja huvitegevus“, kuna õppekavas on erinevalt teistest õlikoolidest eraldi erialamoodul „Huvijuhi eriala“ ja „Pedagoogika“, mis annab kooli tööle minevale noorsootõtajale ettevalmistuse pedagoogiliseks tööks. (Tartu õlikool, s.a.)

1.4 Sisuline noorsootõõ koolis

Eesti kontekstis on koolinoorsootõtaja tavaliselt kooli juhtkonna liige ja tal on oluline roll koolikeskkonna kavandamisel, kujundamisel, haldamisel ja hindamisel, toetades süstemaatiliselt ja sihipäraselt õpilaste arengut. Koolinoorsootõtaja vastutab ka kooli sidumise eest kohaliku kogukonnaga, formaal- ja mitteformaalsehariduse integreerimise ning õpilaste kaasamises kooli igapäevaelus. (Kährrik, 2019)

See, et noorsootõõd tegev ametikoht kuulub juhtkonda, ei ole seadusega määratud. See tuleneb tavaliselt kooli põhimäärusest ja koolijuhi soovist. Väiksemates koolides on tavapärase, et huvijuht on juhtkonna liige. Suuremates koolides võib ta aga olla laiendatud juhtkonna liige.

Noorsootõtaja roll õldhariduskoolis on nii otseselt kui kaudselt seotud õppekava täitmisega koolis (Pedastsaar, 2007).

Koolinoorsootöö valdkondadest on Põhikooli ja Gümnaasiumi seaduses (2010) välja toodud huvitegevus ja noorte osalus.

Noorte osalus on noorte võimalus kaasärääkida neid puudutavates otsustes, kodus, koolis, kodulinna, maakonnas aga ka laiemalt Eestis, Euroopas ja maailmas. Aktiivse osaluse tunnuseks on see, et noored ise teevad otsuseid ja pakuvad lahendusi. Passiivne osalus tähendab, et noored teevad kaasa ühiskonna poolt pakutavates tegevustes. (Eesti noorte ühenduste liit, s.a.)

„Huvitegevus on koolis toimuv või kooli korraldatud kooli õppekava läbimist toetav või muu õppekavaväline tegevus. Huvitegevuses kasutatakse erinevaid õppevorme ja -meetodeid, sealhulgas ringid ja stuudiod“ (PGS, 2010 § 40). Huvitegevuse eesmärk mitteformaalse hariduse osana on anda lapsele võimalus saada heakskiit oma oskuste ja saavutuste osas, mis pole seotud tema akadeemiliste võimetega (Kährrik, 2019).

Mitteformaalne õpe on eesmärgipärane, kuid vabatahtlik ning leiab aset mitmesugustes keskkondades ja situatsioonides. Selleks sobivad ajutised keskkonnad, kurused ja situatsioonid. Tegevusi viivad läbi juhendajad, vabatahtlikud või omaealised. Need tegevused on planeeritud, kuid harva õppekavale omaselt struktureeritud. Kavandatud konkreetsetele sihtrühmadele kus hinnatakse harva traditsiooniliste meetoditega. (Youthpass, 2011) Mitteformaalne õpe toimub erinevates keskkondades, mille puhul õppimine ei pruugi olla peamine eesmärk. Mitteformaalne õpe on eesmärgistatud nagu formaalõpegi, kuid erineb sellepoolest, et on vabatahtlik. Läbiviijad võivad olla professionaalsed koolitajad, vabatahtlikud või omaealised. (Eesti elukestva õppe strateegia, 2020, lk 23)

Noorsootöö koolis on vajalik, sest noorsootöötaja on hea lüli formaalse ja mitteformaalse hariduse integreerimiseks (Enson & Merisalu, 2020).

Paljud mitteformaalset õpet kirjeldavad definitsioonid ütlevad, et mitteformaalne õpe toimub kooli väliselt, see väide on vananenud. Järjest enam tegeletakse koolides ja omavalitsustes sellega, kuidas mitteformaalset ja formaalset haridust paremini siduda. Noorsootöötaja koolis on mitteformaalse õppe eestvedaja, kes koordineerib huviringide tööd, vastutab sisukate kooli sündmuste toimumise eest ja toetab õpilasesinduse tegevust.

Suur osa kooli noorsootööst toimub läbi sündmuste ja projektide. Selleks võivad olla tähtpäevad, teemapäevad, või kooli traditsioonilised sündmused. Sündmuste kaudu on noorsootöötajal võimalus toetada õpilaste osalus- ja korralduskogemust. Lisaks on see hea võimalus võtmepädevuste kujundamiseks. Ühistegevuste kaudu on võimalik noorel arendada koostööoskust, laiendada teadmisi ja ka õppida omavahel üksteist tundma. (Reitav, 2013, lk 223) Koolisündmuste korraldamine on suurepärane võimalus selliste õpilaste märkamiseks,

kes formaalhariduses pole kõige tugevamad. Läbi eduelamuse saab suurendada nende koolirõõmu ja eneseusku.

Noorsootöötaja roll koolis on koolikultuuri kujundav, sest tihti on ta oluline lüli õpetajate ja õpilaste vahel. (Enson & Merisalu, 2020).

Koolikultuuri kujundamisel on koolinoorsootööl oluline roll, mille kaudu saavutatakse järgmisi eesmärke (Salumäe, 2007):

- positiivse koolikeskkonna loomine;
- koolikeskkonna mitmekesistamine;
- suhtlemiskultuuri parandamine;
- kooli õhkkonnasõbralikumaks muutmine;
- õppe- ja kasvatustegevuste soodustamine.

Noorsootöötaja kutsestandardis (2017) on välja toodud, et noorsootöötaja tegeleb noorsootöö korraldamisega ning noorsootöö asutuste juhtimisega.

Töö sisuks on (Kutsestandard, 2017):

- individuaalne töö noorega ja noortegruppidega;
- mitteformaalse õppe tegevustesse kaasamine ja tingimuste loomine noorte ettevõtlikkuse ning vastutuse arenguks;
- noorte mitteformaalse õppimise protsessi juhendamine, luues tingimusi noorte isiksuse mitmekülgsaks arenguks ja toetades noorte sotsialiseerumist;
- usaldusliku suhte loomine ja koostööd tegemine noorte, nende vanemate, teiste sidusrühmade ning valdkondade spetsialistidega;
- noorte valdkonna arendamine ja töö oma organisatsioonis, koostöös oma kolleegidega.

Järgnevad tabelis (tabel 1) on esimeses veerus välja toodud noorsootöötaja kutsestandardis (2017) olevad kompetentsid. Teises veerus on välja toodud kolme uuritava kooli ametijuhenditest tööülesanded, mis kattuvad töö autori hinnangul kutsestandardis olevate tegevusnäitajatega. Kuna ametijuhendites on ühe tööülesande alla pandud mitme erineva tegevusnäitaja kirjeldused (näiteks juhtimise ja kaasamise funktsioon), siis kaldkirjas osa viitab sellele, mida autor nägi ja tahtis rõhutada oma võrdluses. Ametijuhendid, mida töös on kasutatud, on leitavad töö lisadest vastavalt: noorte- ja projektijuht (vt lisa 1), arendusjuht (vt lisa 2) ning kogukonnajuht ja kultuurijuht (vt lisa 3). Ühe kooli ametijuhend puudub, kuna koolijuht seda ei saatnud.

Tabel 1. *Noorsootöötaja tase 6. kutsestandardi kompetentsid ja tööülesanded uuritavate koolide noorsootöötaja ametijuhendist.*

Kutsestandardi (2017) noorsootöö kometentsid	Tööülesanded uuritavate koolide ametijuhenditest
<p>Noorsootöö korraldamine</p> <p>Kaardistab regulaarselt või juhendab teisi noorsootöötajaid noorte huvide, arenguvajaduste ja õpieesmärkide selgitamisel, <i>lähtudes</i> noorte vajadustest ja organisatsiooni eesmärkidest; arvestab tegevuste planeerimisel piirkondliku kaardistuse tulemusi.</p>	<p>Viib läbi mitteformaalse õppe valdkonna igaaastane sisehindamine. <i>Analüüsib</i> mitteformaalse õppe olukorda ning teeb vajadusel direktorile ettepanekuid muudatusteks olukorra või tulemuste parandamiseks. (lisa 1)</p>
<p><i>Kavandab</i> erinevaid mitteformaalse õppetegevusi vastavalt sihtgrupi huvidele ja vajadustele ning organisatsiooni eesmärkidele, kaasates noori õpieesmärkide seadmisel, arvestades grupisuhete mõju noore arengule.</p>	<p><i>Koostab</i> kooli tegevuskavast lähtuvalt huviringide tunniplaani ja tagab ringide elluviimise. <i>Kavandab</i> kooli mitteformaalseõppe tegevusi. Arendab süsteemselt kooli mitteformaalset õpet. (lisa 1); <i>Koordineerib</i> huvitegevust (lisa2; lisa3).</p>
<p>Viib läbi ja <i>koordineerib</i> mitteformaalse õppe tegevusi vastavalt õpieesmärkidele ja tegevuskavale; <i>juhendab teisi noorsootöötajaid</i> mitteformaalse õppe läbiviimisel.</p>	<p><i>Tagab tõrgeteta mitteformaalse õppe tegevuste toimimise</i>, vajadusel on korraldatud juhendate asendamine, õpperuumide vahetus jms mis on vajalik mitteformaalse õppe läbiviimiseks; <i>koordineerib ringijuhendajate tööd</i> ja tagab vajaduse korral vastava aruandluse. (lisa 1).</p>
<p>Aitab mitteformaalse õppe raames noortel mõtestada nende õpieesmärkide täitmist, tutvustades eneseanalüüsi võimaldavaid meetodeid; <i>annab konstruktiivset tagasisidet</i> ja tunnustab saavutusi; juhendab teisi noorsootöötajaid mitteformaalse õppe tulemuste <i>analüüsimisel</i>.</p>	<p><i>Analüüsib, tagasisidestab</i> ja vajadusel vormistab dokumente huviringide kohta (lisa 3).</p>

<p>Kasutab ja arendab noorsootöö eesmärkide saavutamiseks <i>mitmekesiseid meetodeid</i> ning keskkondi.</p>	<p><i>Korraldab arendusprojektide ettevalmistamist ja elluviimist, hoolitseb vajaliku aruandluse eest (lisa 1; lisa 2; lisa 3).</i></p>
<p><i>Kaasab noori tegevuste planeerimisse ja elluviimisse, arvestades noorte, sh erivajadusega noorte huve ja vajadusi ning kohandades tingimused nende vajadustele vastavaks, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale; planeerib noorsootööd noori kaasavalt ning juhendab teisi noorsootöötajaid noorte kaasamisel.</i></p>	<p><i>Kaasab noori tegevuste planeerimisse ja elluviimisesse.</i></p> <p><i>Annab tegutsemiseks selgeid juhiseid. Delegeerib töö ja <i>annab noortele ülesandeid (lisa 1);</i></i></p> <p><i>Koordineerib ja viib läbi sisukaid kooliüritusi (lisa 2);</i></p> <p><i>koordineerib, organiseerib ja planeerib kooli kogukonnaüritusi juurutades traditsioone ning kaasates õpilasi ja õpetajaid. Koordineerib ülelinnalistest ja vabariiklikest üritustest osavõttu (lisa 3).</i></p>
<p><i>Toetab haritud kodanikuks kujunemist; motiveerib noori ühiskonnaelus osalema; tutvustab noortele erinevaid osalusvõimalusi/-kogusid, <i>toetab</i> noori nende loomisel ja <i>jätkusuutliku tegevuse arendamisel.</i></i></p>	<p><i>Toetab õpilasesinduse tööd, <i>abistab planeerimisel ja analüüsimisel (lisa 2; lisa 3).</i></i></p>
<p><i>Tutvustab noortele ettevõtlikkuse ja omaalgatuse põhimõtteid ja võimalusi, arvestades noorte huvisid ja motiveerides neid; <i>toetab</i> süsteemselt kohalikul tasandil noorte ettevõtlikkust ja omaalgatust, pakkudes noortele noorsootöö tegevuste eestvedamise võimalusi ning <i>toetades/juhendades</i> neid selles.</i></p>	<p><i>Korraldab ja viib läbi kooliüritusi kaasates õpilasi (lisa 2; lisa 3); kirjutab projekte (lisa 1; lisa 2; lisa 3).</i></p>
<p>Tutvustab keskkonnasäästlike ja tervislike eluviiside põhimõtteid ja võimalusi, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale; <i>toetab</i> süsteemselt <i>erinevate</i></p>	<p><i>Korraldab ja viib läbi kooliüritusi kaasates õpilasi (lisa 2; lisa 3); kirjutab projekte (lisa 1; lisa 2; lisa 3)</i></p>

tegevustega noorte tervislike ja keskkonnasäästlike eluviiside kujunemist, algatab tegevusi; märkab tervist mõjutavat (riski)käitumist ja reageerib sellele asjakohaselt, kaasates vajaduse korral spetsialiste.

Toetab süsteemselt õiguskuulekate hoiakute kujunemist, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale, *algatab tegevusi*; märkab riskikäitumist ja reageerib sellele asjakohaselt, kaasates vajaduse korral spetsialiste.

Korraldab ja viib läbi kooliüritusi kaasates õpilasi (lisa 2; lisa 3); kavandab koolis mitteformaalse õppe võimalusi (lisa 1); kirjutab projekte (lisa 1; lisa 2; lisa 3).

Tutvustab noortele kultuuridevahelise suhtlemise põhimõtteid; *toetab süsteemselt* noortes *kultuuridevaheliste pädevuste arengut*, pakkudes *võimalusi osaleda* kultuuridevahelistes/ rahvusvahelistes tegevustes ning kujundades noorsootööd kultuuridevahelist õppimist soodustavalt.

Otsib riigisisestest ja välisfondidest rahastamisvõimalusi, korraldab taotluste ja vormistamist, esitamist (lisa 1; lisa 3); *viib läbi* erinevaid *rahvusvahelisi projekte*, mis aitavad avardada silmaringi ning aitavad elavdada koolielu. Aktiivne suhtlus välispartnertitega. (lisa 2)

Selgitab välja noorte infovajaduse, kogudes tagasisidet noortelt ja *kasutades erinevaid meetodeid*; analüüsib infot allikakriitiliselt ja süstematiseerib seda regulaarselt.

Edastab info kogukondlike sündmuste ja huvitegevuse kohta õpilastele ja vanematele läbi *Stuudiumi, sotsiaalmeediakanalite, kodulehe, kooli infotahvlite, vajadusel läbi muude kanalite*. Organiseerib ja koordineerib stendimaterjali (v.a õppekorraldusega seotud info). Jagab infot läbi kooli *sotsiaalmeediakanalite* (Facebook'i ja Instagram) ning *haldab kodulehte* (lisa 3).

Korraldab *noorteinfo teenust*, arvestades noorte vajadusi, võimalusi ning lähtub oma töös noorteinfo teenusstandardist ja ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency)

Koostöös õpetajate ja klassijuhatajatega on tagatud vajalik noorsootööd puudutav *info kättesaadavus* lastele/õpilastele ja vanematele. (lisa 1); *info vahendamine* õpilasesinduse ja juhtkonna vahel. (lisa 1; lisa 3)

noorteinfo vahendamise põhimõtetest; jagab usaldusväärset ja süstematiseeritud infot.

Toetab noorte digikirjaoskuse arengut, kasutades digitehnoloogiat ja digitaalseid vahendeid; teavitab ohtudest internetis.

Jagab infot läbi kooli *sotsiaalmeediakanalite* (Facebook'i ja Instagram) ning *haldab kodulehte* (lisa 3).

Tegeleb noorte esmase nõustamisega, vajadusel suunab erialaspetsialisti juurde; teeb juhtumite osas koostööd erinevate osapooltega, järgides konfidentsiaalsuse nõudeid.

Juhtimine

Algatab ja käivitab tegevusi, juhib ja kontrollib nende kulgu ja tulemuste suunas tegutsemist; langetab asjakohaseid otsuseid.

Asjakohaste otsuste langetamine seoses noorte juhtimisega; algatab ja käivitab tegevusi, juhib kontrollib nende kulgu ja tulemuste suunas tegutsemist. (lisa 1)

Annab tegutsemiseks selged juhised, võtab vastutuse enda ja meeskonna tegevuse eest; motiveerib ja innustab teisi; kaasab, delegerib töö ning annab teistele ülesandeid; annab õigeaegset ja asjakohast tagasisidet.

Annab tegutsemiseks selgeid juhiseid; töötajad saavad tagasisidet ja tunnustust; delegerib töö ja annab ülesandeid; toetab meeskonnatöö põhimõtetest lähtudes kooli juhtkonna, spetsialistide, õpetajate ja noorte koostegevust (lisa 1).

Kavandab tegevused ja korraldab ressursside leidmise, lähtudes eesmärkidest; jälgib protsesside toimimist, *analüüsib* olukorda ja tulemusi, vajadusel sekkub ja kavandab muudatused õigeaegselt; toetab uute teadmispõhiste meetodite rakendamist.

Otsib riigisisestest ja välisfondidest rahastamisvõimalusi, korraldab taotluste ja vormistamist, esitamist (lisa 1; lisa 3)
Dokumenteerib kooli tähtsamaid arengut puudutavaid dokumente, et tagada kooli tegevuse jälgitavus ja analüüsi (lisa 1).

Planeerib ja kavandab juhendamisprotsessi; loob võimalused tööks sobivate hoiakute kujunemiseks ja teiste arenguks.

Juhib protsesse seoses tööga koolijuhtkonnas; nõustab klassijuhatajaid, ringijuhte ja aineõpetajaid huvitegevust puudutavates küsimustes (lisa 1).

Vajaduse korral kooli töötajate nõustamine valdkondlikes küsimustes (lisa 3).

Planeerib ja korraldab asjaajamistoiminguid, lähtudes organisatsiooni juhistest ja teistest regulatsioonidest.

Koostab kooli üldtööplaanis mitteformaalse õppe ja projektide osa ning tagab nende toimimise.

Dokumenteerib kooli tähtsamaid arengut puudutavaid dokumente, et tagada kooli tegevuse jälgitavus ja analüüsi. Tagatud on korrektne ning õigeaegne valdkonna info- ja dokumendihaldus ning dokumentide nõuetekohane vormistus. (lisa 1)

Koordineerib kooli arengukava koostamist koostöös kooli juhtkonnaga. Koordineerib sise- ja väliskommunikatsiooni ja viib läbi kooli sisehindamise protsessi koos kooli juhtkonnaga. (lisa 2)

Suhtlemine avalikkusega ja koostöö

Selgitab noorsootöö sisu ja tutvustab oma organisatsiooni võimalusi, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest ning kasutades mh ajakohaseid digikeskkondi ja -vahendeid.

Suhtleb avalikkusega noorsootöö valdkonnas (lisa 1); suhtlemine kogukonnaga ja koostööpartneritega (lisa 2).

Teadvustab noorsootöö valdkonna osapooli, teeb nendega koostööd ja loob uusi koostöövorme vastavalt oma tegevuse eesmärkidele.

Teeb koostööd noorsootöö valdkonnas (lisa 1); kohaliku omavalitsuse noorsootöötajatega suhete hoidmine (lisa 3).

Teeb noorsootöö valdkonna sidusrühmadega koostööd ja loob uusi koostöövorme vastavalt oma tegevuse eesmärkidele, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest ja suurendades noortevaldkonna lõimitust teiste valdkondadega.

Teeb koostööd sidusrühmadega väljaspool noorsootöö valdkonda (lisa 1); kohaliku omavalitsuse kultuuri- ja haridustöötajatega suhete hoidmine (lisa 3).

Turvalise keskkonna tagamine

Tagab turvalise füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna, lähtudes

Õpilaste turvalisuse tagamine mitteformaalse õppe läbiviimisel (lisa1).

noorsootöö aluseks olevatest väärtustest; loob noortele tingimused usalduslike suhete tekkeks ja arenemiseks; toetab teisi noorsootöötajaid turvalise keskkonna loomisel.

Osaleb riskianalüüsi koostamisel vastavalt kehtivale regulatsioonile; tegutseb vastavalt riskianalüüsi tegevuskavale.

Korraldab oma töö noortega *turvalises* keskkonnas, järgides õigusaktidega kehtestatud ohutusnõudeid; ohuolukordades reageerib asjakohaselt; tutvustab kolleegidele ja/või noortele ohutusnõudeid ja jälgib nende täitmist.

Õpilaste turvalisuse tagamine mitteformaalse õppe läbiviimisel (lisa1).

Professionaalne enesearendamine

Hoiab end kursis noortepoliitika arengutega ning seostab nendega oma töövaldkonna arenguid, kavandades ja viies ellu noortepoliitika eesmärkidega kooskõlalisi tegevusi; teeb koostööd partneritega lõimitud noortepoliitika toimealades.

Hoiab end kursis noortepoliitika arengutega ning seostab nendega oma töövaldkonna arenguid, kavandades ja viies ellu noortepoliitika eesmärkidega kooskõlalisi tegevusi; teeb koostööd partneritega lõimitud noortepoliitika toimealades.

On aktiivne õppija, koolituste valikul on lähtub eelkõige kooli eesmärkides (lisa 3).

Osaleb noortevaldkonda arendavate töörühmade tegevustes; algatab töörühmi oma organisatsioonis ja koordineerib nende tööd.

Kõige rohkem oli uuritavate koolide noorsootöötajate ametijuhendites tööülesannete seas mitteformaalse õppega seotud tegevusi. Lisaks üritused, huvitegevus ja õpilasesindusele mentoriks olemist. Olulisel kohal oli ka projektidega töö ning noorteinfo vahendamine ja levitamine. Võib öelda, et kõigi nelja ametiülesanded vastasid suuresti kutsestandardis välja toodud ülesannetega. Koolis, kus on tööl nii kultuurijuht kui kogukonnajuht, olid tööülesanded sarnased mõlemal ametikohal. See võib tuleneda sellest, et praegusel hetkel on kogukonnajuht lapsehoolduspuhkusel ja ka tema ülesandeid täidab kultuurijuht. Kuid on võimalik, et neil on sarnased ülesanded, selle kohta täpne info töö autoril puudub.

Tööülesanded, mis tabelisse ei sobitunud, on seotud enda tegevusest aru andmisega nagu „regulaarselt on antud direktorile töökoosolekutel infot oma tegevuse kohta ja aktiivselt on osaletud direktori korraldavatel info- ja töökoosolekutel ja meeskonnapäevadel“. (lisa 1) Lisaks „seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega pandud ülesannete täitmine“ (lisa 1; lisa 2).

1.5 Noorsootöö vajalikkus koolis

Koolinoorsootöö on siiani lihtsasti kokku võetud nii, et on huviringid, kooli sündmuste korraldamine ja tööl on huvijuht (Reitav, 2013, lk 221)

Noorsootöö koolis peaks lähtuma noorsootöö seadusest, noorsootöötaja kutse-eetikast ja põhikooli- ja gümnaasiumi seadusest.

Noorsootöö seaduse (2010) järgi peaks koolinoorsootöö lähtuma põhimõtetest, et seda tehakse noorte jaoks ja nendega koos, kaasates neid otsustesse. Tingimuste loomiseks ja oskuste omandamisel lähtutakse noorte vajadusest ja huvidest, põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel, toetab noorte omaalgatust ja noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest.

Noorsootöö koolis töövaldkonna eripäraks on töö asukoht, milleks on koolikeskkond (Noorsootöö strateegia, 2006).

Eestis on põhikool kohustuslik kuni selle lõpetamiseni või kui 17. aastaseks saamiseni (Haridusseadus, 1992, § 15). See tähendab, et noorsootöötaja, kes töötab põhikoolis, puutub enda töös kokku noortega, kes ei pruugi osaleda tegevustes vabatahtlikult. See on üks oluline erinevus noorsootööl noortekeskuses ja noorsootööl koolikeskkonnas.

Koolis töötav noorsootöötaja peaks järgima oma töös noorsootöötaja kutsestandardit, tase 6. Kutsestandard on dokument milles kirjeldatakse noorsootööd ning noorsootöö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk

kompetentsusnõudeid. Seal on kirjas, et noorsootõtaja lähtub oma töös noorsootöö korraldamise põhimõtetest ning rakendab erinevaid meetodeid. Lisaks lähtub noorsootõtaja oma töös sihtgrupist ja noorsootöö tegemise kohast. Noorsootõtaja tase 6, töökohtadena on teiste seas välja toodud üldhariduskool ja huvikool. (Kutsestandard, 2017)

Õpilaste kaasamine koolielu kujundamisse ja otsustusprotsessidesse on üheks oluliseks osaks noorsootõtaja töös ning see omab mõju noorte koolirõõmule ja õpimotivatsioonile. Peamine koht, kus noorsootõtaja saab olla olemas, on õpilasesinduse toetamine. Kaasaegses koolikeskkonnas noorsootõtaja enam ei juhi õpilasesinduse tööd, vaid on neile mentoriks. Koolikultuuri loomisesse ja kujundamisse peaksid olema kaasatud kõik õpilased, sest see annab noortele kogemuse ja võimaldab ka hiljem ühiskondlikus elus osaleda ja seeläbi tuleviku kujundada. Noorsootõtaja roll sellistes korraldusprotsessides peaks olema võimestaja ning motiveerija, kes aitab hoida fookust ja motivatsiooni. (Enson & Merisalu, 2020)

Noorsootõtajal on koolis hea võimalus olla õpilaste ja juhtkonna vahendaja. Õpilased jagavad meelsasti oma muljeid koolis käimisest ja sellest, mis neile meeldib ja ei meeldi. Koolides, kus huvijuht on juhtkonna liige, on huvijuhil lihtne jagada ka õpilastelt saadud infot juhtkonnaga. (Stamberg, 2017)

Noorsootõtaja saab läbi kooliürituste ja huvitegevuse tuua esile lapse võimekuse, mida õpetajad ei tunne ja mida koolitunnis ei ole võimalik märgata. Läbi selle tekib õpetajal lapsest teine pilt ning võib paraneda konkreetse õpilase-õpetaja suhe ja paraneb ka suhtlemiskultuur. (Salumäe, 2007, lk 19) Näiteks õpilane, kes ei ole võimekas ainetundides aga on väga julge esineja ja saab enda kanda kooli aktuse teadvustamise ja see õnnestub tal suurepäraselt, siis võib tõusta õpilase enesekindlus, hakkamasaamise võime ja usk endasse.

Noorsootööl on võime suurendada noorte õppimispotentsiaali ning iga kaasaegne kool peaks noorsootöö sisule ja heale korraldusele koolikeskkonnas tähelepanu pöörama. Formaalhariduse ja noorsootöö vastandamine takistab nägemast ja teadvustamast noorsootöö ja kooli seoseid sarnastes eesmärkides, loomaks parimaid tingimusi noorte mitmekülgseks arenguks kahe valdkonna koostöö kaudu. (Kannelmäe-Greets, 2011)

Üldharidus ja noorsootöö peaksid käima käsikäes, sest vaid teineteist täiendades saavutatakse ühine eesmärk – noore kujunemine täisväärtuslikuks ühiskonna liikmeks. Koolinoorsootöö terminit mõistetakse tänapäeval väga kitsalt, seepärast soovitakse kasutusele võtta samaaegselt termin noorsootöö koolikeskkonnas. Selle puhul on tegemist palju laiemal mõistega, mille korraldamisel peaks noorsootõtaja lähtuma üleüldisest noorsootöö aluspõhimõttest ja kutse-eestikast. (Enson & Merisalu, 2020).

„Kool on koht, kus lapsed ning täiskasvanud peavad päevast päeva koos olema ning koostööd tegema. Paljusid probleeme, mille juured on väljaspool kooli, saab ja tulebki lahendada koolis. Järelikult on kool noorsootöö jaoks parim koht!“ (Salumäe, 2011)

Noorsootöö üheks olulisemaks tunnuseks on see, et seda tehakse noorte jaoks ja noortega koos. Kui koolis on tööl „noorsootöötaja“, kes ei lähtu noore huvidest ja vajadustest siis kas sellisel juhul saab teda nimetada noorsootöötajaks? Selleks, et noorsootöö koolis ennast õigustaks, on oluline lähtuda noorte huvidest ja vajadustest. Noorsootöötajal koolis on suurepärane võimalus olla info vahendajaks õpilaste, juhtkonna ja õpetajate vahel. Huvitegevuse pakkumine ja ürituste korraldamine koolis on suurepärane viis omavahel integreerida formaalset ja mitteformaalset haridust ning läbi selle kujundada koolikultuuri laiemalt, tuues esile õpilaste võimekuse väljaspool formaalharidust. Noorsootöötaja roll on kaasata õpilasi koolielu kujundamisse ja otsustusprotsessidesse. Noorsootöö koolis on suurepärane viis toetada noore arengut täisväärtuslikuks ühiskonnaliikmeks ja ta saab olla õpilaste võimestaja ning motiveerija.

2. Metoodika

Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhtide arvamuse uurimiseks kasutati kvalitatiivset uurimismeetodit ning viidi läbi poolstruktureeritud intervjuud koolijuhtidega.

2.1 Valim

Uurimustöös moodustasid sihipärase valimi neli Eesti koolijuhti, kelle juhitud koolis ei ole huvijuhi ametikohta. Sihipärane valim ehk ettekavatsetud valim tähendab, et valimi liikmed on uurija poolt valitud, lähtudes uurija teadmistest ja kogemustest (Õunapuu, 2014, lk 143). Valiku tegemisel lähtuti, et koolid oleks võimalikult erineva suurusega ja asukohaga. Valitud koolideks osutusid maapiirkonnas tegutsev väike põhikool ja maapiirkonnas tegutseb põhikool-gümnaasium, Harjumaal tegutsev suur põhikool ja riigigümnaasium. Kaks kooli on tegutsenud peaaegu 200 aastat, üks kool tegutseb neljandat aastat ja üks kool alustas käesoleval õppeaastal.

Kolmes uuritavas koolis on olnud varem huvijuhi ametikoht, mis kaotati ära ja asemele loodi uue nimega ametikoht 2022/2023 õppeaasta alguses. Üks uuritav kool alustas tegevust 2022/2023 õppeaastal. Seega kõikides koolides on noorsootöötaja uue ametinimetusega tööl esimest õppeaastat.

2.2 Andmete kogumine

Poolstruktureeritud intervjuu valiti uurimisvahendiks seetõttu, et intervjuu küsimuste järjekorda võib muuta. Sellise intervjuu puhul võimaldavad esitatud avatud küsimused uurijal oma mõtteid avaldada, sõnastamine on paindlik ning intervjuueerija võib vastata lisaküsimustele ja anda selgitusi (Lagerspetz, 2017, lk 200-201). Teemaatilised küsimused on piisavalt üldised, et vastajatel oleks võimalus nende üle arutleda vastavalt enda kogemustele ja arusaamadele (Lagerspetz, 2017, lk 140-141).

Läbiviidud intervjuudega soovis käesoleva töö autor selgitada välja noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhtide vaates. Sellest tulenevalt koostas töö autor intervjuu küsimused (lisa 4) ja andmete kogumine viidi läbi aprillis 2023. aastal. Intervjuu alguses rääkis tööautor intervjuueeritavale enda taustast ja sellest miks ta seda teemat uurib. Intervjuu esimene osa eesmärk oli välja selgitada, kuidas on noorsootöö uurtavas koolis korraldatud. Teise osa eesmärk oli teada saada, milliste ülesannetega kooli noorsootöötaja tegeleb. Kolmas osa keskendus noorsootöö vajalikkusele koolikeskkonnas ja viimases osas arutlesid koolijuhid noorsootöö tuleviku üle koolikeskkonnas ja selle üle, milliseid muutusi selles valdkonnas tulla võib.

Intervjuus osalemine lepiti osalejatega varasemalt kokku e-kirja teel. Enne intervjuu toimumist tutvustati intervjuueeritavatele läbiviimise protsessi ja paluti nõusolekut salvestamiseks. Intervjuueeritavate anonüümsuse tagamiseks on asendatud nimed neutraalse vastaja (ingl k *respondent*) tähisega (R). Intervjuud viidi läbi e-keskkonnas Zoom. Esitatud küsimusi enne intervjuu toimumist intervjuueeritavatele ei avaldatud. Salvestatud intervjuud, mille keskmine kestvus oli ~20 minutit, säilitatakse töö autori isiklikus arvutis olevas parooliga kaitstud kaustas ning kustutatakse peale lõputöö kaitsmist 02.06.2023.

2.3 Andmeanalüüs

Andmeanalüüsiks kasutati kvalitatiivse sisuanalüüsi ja induktiivse sisuanalüüsi meetodit. Induktiivset sisuanalüüsi kasutatakse juhul, kui käesolevat teemat pole varem uuritud samast vaatenurgast (Kalmus et al., 2015).

Helisalvestised transkribeeriti „Veebipõhine kõnetuvastus“ tehnoloogia abil, mis põhineb Tallinna Tehnikaülikooli Küberneetika Instituudi foneetika- ja kõnetehnoloogia laboris väljatöötatud mudelil (Alumäe & Olev, 2022). Kuna programm teeb

transkribeerimisel vigu ja ei tõlgi korrektselt sõnu, milles on täpitähed, siis kuulab töö autor kõik intervjuus üle ja tegi parandused.

Andmeanalüüsiks kasutati QCMap-i andmetöötlusprogrammi, kus kõik transkribeeritud intervjuud ühtse tekstina kodeeriti. Peale esmast kodeerimist viidi läbi korduskodeerimine, et leida võimalikult palju erinevaid koode. Koodid mis korduskodeerimisel tekkisid, ei olnud uurimustöö jaoks vajalikud.

Kodeerimise tulemusena valmisid igast uurimisküsimusest tabelid koos koodidega ehk koodiraamat (lisa 5), mis põhines uurimiseesmärgist.

3. Tulemused

Koolijuhhi hinnang noorsootöö vajalikkusele koolikeskkonnas jagati nelja alakatekooriasse (lisa 6) uurimisküsimuste põhjal: a) noorsootöö korraldus uuritavas koolis, b) noorsootöötaja töösisu uuritavas koolis, c) noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas, d) noorsootöö tulevik koolikeskkonnas. Tulemused on esitatud uurimisküsimuste kaupa, lisatus tsitaate intervjuudest tulemsute kinnitamiseks.

3.1 Noorsootöö korraldus uuritavates koolides

Noorsootöö korraldust uuritavates koolides mõjutab suuresti see, milline on kooli eripära. Ühes koolis puudus huvitegevus, sest huvitegevust korraldab kohalik huvikeskus. See piirkond, kus kool asub, on uus ja seega on neil fookus kogukonnatööl. Ühe uuritava kooliga samas majas tegutseb huvikool, mida juhib sama juht. Huvikool on üks osa nende kooli noorsootööst ning noorsootööga tegelev inimene koordineerid huvikoolis õppekasvatustööd.

Ametinimetused oli koolides järgnev: a) noorte- ja projektijuht, b) arendusjuht, c) kogukonnajuht, d) kogukonnajuht ja kultuurijuht.

Töökoormused olid järgnevad: a) noorte- ja projektijuht töötab 0,75 koormusega, b) arendusjuht on tööl 1,0 koormusega, selle sees teeb ta ka huvikoolis õppejuhitud, c) kogukonnajuht 1,0 d) koormusega ja kogukonnajuht ja kultuurijuht mõlemad 1,0 ametikohaga. Kõik need **ametikohad on loodud** koolidesse käesoleva õppeaasta alguses, ehk 2022 aasta suvel.

Lisaks tuli intervjuu käigus välja fakt, et kõik uurimuses osalenud koolijuhid tulid uuritavasse kooli tööle 2021. aasta suvel, ehk olid ametikoha muutmise või loomise hetkeks olnud ametis ühe aasta. Kolm koolijuhti alustasid 2021. aasta suvel tööd koolijuhina esimest korda. Kaks neist ei olnud koolis varem töötanud. Üks koolijuht oli varasemalt 3 aastat olnud koolijuht.

Noorsootöö alane haridus on vaid ühel noorsootöötajal - kogukonnajuhil, noorte- ja projektijuht õpib noorsootöö erialal ülikoolis.

Ametikoha täitmise kriteeriumiks oli kolmes koolis kõrghariduse nõue, ühes koolis piisas keskharidusest. Kolm koolijuhti nimetasid varasema tegelemise ametikoha täitmisel oluliseks. Kõik koolijuhid kinnitasid, et noorsootööalane haridus oleks sobinud sellele ametikohale kandideerimiseks, kuid haridus ei olnud nõutud. Seda, kas ametikohta täitev inimene teeb noorsootööd, kinnitasid kaks koolijuhti. Kaks leidsid, et nad ei nimetaks seda ametikohta noorsootöö ametikohaks.

R2 „/.../ üks eeldus oli, et ta võiks olla ka noorsootööga tegeleenud või vähemalt seal töötanud, see tuli väga kasuks.“

R1 „/.../ noorsootöövaldkonna teadmised, kasuks tulid ka kogemused selles valdkonnas toimetamisel. /.../ oli ka eeldus selleks, et ta oskaks siis noorteprojekte, kas siis juhendada või siis ise kirjutada või neid juhtida.“

R3 „Ma ei nimetaks /.../ noorsootöötajaks“

3.2 Noorsootöötaja töösisu uuritavas koolis

Töösisu osas mainisid kõik koolijuhid koostööd õpilasesindusega, rõhutati, et on õpilasesindusele mentor ja juhendaja mitte, ega tee nende eest tööd ära. Kolm koolijuhti tõid välja kogukonnatöö, kooli mainekujunduse, huvitegevuse- ja ürituste koordineerimise. Kaks koolijuhti tõid välja esmase nõustamise ja head suhted noortega.

R1 „Ta on juhtkonna liige ehk siis ta on seotud ka kooli juhtimisega. Kõik, mis puudutab üldist juhtimist koolis, on tema osaline. Tema arvamus on väga oluline.“

R2 „Õpilasesinduse juhtimine kui selline, mittejuhtimine, vaid mentoriks olemine, nõustamine, toetamine ja see pool ja siis tõesti nende kogukonna suhete loomine noortekeskusega, raamatukoguga kultuurimajaga, et leida neid kohti kus ja kuidas saaksime ja mida saaksime noortele rohkem pakkuda.“

R4 „Ta ülesanne näiteks on õpilasesinduse partner olla, õpilasesinduse tugi, õpilasesindus peab ise toimetama ja tegutsema, tema on see kes õpilasesindusega esimeses

kontaktis tänasel hetkel. Lisaks laiem projektiteostus, projektide kirjutamine kas või need samad Erasmus projektid“

Kõige olulisem rolli noorsootöötajal kooli keskkonnas oli kõikide koolijuhtide arvamusel erinev. Ühe koolijuhiga jaoks on kõige olulisem mitteformaalne õpe ja selle korraldamine, teise jaoks suhtlus ja läbisaamine noortega. Kolmas pidas oluliseks, et noored püsiks koolis ja neljanda jaoks oli oluline kogukonnatöö.

R1 „Kõige olulisem, ma arvan, ongi selle mitteformaalse õppejuhtimine, kuna see on valdkond mis on tulemas ka kooli õppekavasse ja mis me leiame, et mitteformaalne õpe on oluline lisaks riiklikule õppekavale, mis seal õpilastele ette nähtud, siis see võib-olla on nagu kõige olulisem millega ta toimetab.“

R2“ Peaks mõtlema ennekõike noorte vaatest mis tema meelest noored tahavad, et tema see fookus on koguaeg õpilane, et kuidas temal oleks parem, mis peaks tegema, mis projektid, mis arengusuunad, mida me muutma peaksime, kuidas muutma, et natuke sellist teaduslikku põhja sinna juurde vaatama.“

R3 „Kõige olulisem on hoida kooli noori koolis. See tähendab siis, et nad püsiksid hariduse juures meil täna, eks ju, siin kuni põhikooli lõpetamiseni ja et nad leiaksid omale sobiva tee järgmises haridusasutuses peale seda kui nad siit lahkuvad. Mina arvan, et see on esmane ülesanne.“

R4 „ Olulise rolliga panustamine suhetesse kogukonnas, väljaspool kooli, kooli kogukonda panustamine.“

Isikuomandustest hindasid koolijuhid kõige rohkem oskusi, mis on seotud noorte mõistmisega, märkamisega, tajumisega ja seda, et noorsootöötaja lähtuks noore vaatest ja saaks aru, mida noored päriselt soovivad. Kolm koolijuhti tõid välja väga hea suhtlemisoskuse. Mainiti sõbralikkust, julgust teha ja katsetada, algatada ning peeti oluliseks empaatiavõimet, suurt pingetaluvust, oskust ülesandeid jagada ja mõelda kastist välja.

R1 „...siis selline sõbralikkus, empaatiavõime, võib-olla selline algatusvõime ka ja lapsed vajavad tihtipeale sellist väikest tõuget ja kui inimene on ees kes seda lastele ka nii-öelda annab, siis saavad paljud asjad tehtud.“

R2 „See inimene, kes sellel ametil töötab peab olema hea, väga hea suhtleja. Ta peaks lähtuma noorte vaatest, et tema nagu juhtkonna tasandil, kui ka kooli juures tervikuna peaks seda noortehäält ikkagi rohkem esile tooma.“/.../ „Isikuomaduste poole pealt peab olema väga hea pingetaluvus seal sellepärast, et noored noorteks aga, aga selles mõttes selline mingisugune ühiskondlik/kogukondlik ootus on hästi suur ja siis inimesed kuidagi tahavad hästi suurt pinget peale panna.“/.../

R3 „Oskus aru saada, kuidas maailm muutub ja kuidas siis selles muutuv maailmas ise kohaneda inimesena ja kuidas siis saad aru, kuidas noored saavad hakkama, mis on nende mured, mis rõõmud, missugune see maailm või kuidas nad parasjagu tajuvad seda maailma, et need on nagu sellised hästi olulised asjad.,,

R4 „No üks asi, kindlasti see noortega tegelemise soov ja tahe ja oskus“

3.3 Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas

Koolijuhid nimetasid olulisemaks **väärtuseks, mida noorsootöö koolile annab**. Kolm koolijuhti nimetasid avatust, usaldust, õpilaste toetamist ja märkamist. Mainiti ka pühendumist, ettevõtlikkuse parandamist, eluoskuste juurde andmist ja inimlikkust. Toodi välja, et noorsootöö puudumisel muutuks koolid väga formaalseks ja kool muutuks väga õppetöö põhiseks, kuid hetkel on kool ka kõike muud. Üks koolijuht ütles, et tema ei nimetaks neid väärtusi noorsootöö väärtuseks, vaid see kõik on kooli normaalne osa, et koolis on need tegevused olemas.

R1 „... tegemist on ju ametiga, kes võib-olla ongi mõnele õpilasele ainus koolis keda õpilane usaldab ja võib-olla julgeb rääkida midagi.“

R2 „annab noortele uusi võimalusi, et siis mõne uue huvitegevuse käimalükkamine, mõnes vahva projektis, vähemast projektis osalemine ehk, et siis eluoskuste juurde andmine, ettevõtlikkuse juurde andmine, et see on oluline väärtus.“

R3 „Ma saan aru küsimusest, aga ma ei oska nagu lahti võtta noorsootööd koolis, siis ma ei mõtle, et nagu et sellel mingi eraldi väärtuse kandmine vaid see nagu normaalne osa, et koolis on need fookused olemas ja see on kogu kooli ja see on kogu hariduse ja kasvatus nagu eesmärk, et siin ei ole eraldi nagu, et noorsootööle nüüd mingi eraldi väärtus, vaid need teemad, mida keegi nimetab noorsootööks, mina nimetan neid normaalseks hariduse osaks, need peavad olema koolis kaetud ja nagu kõikide teemade puhul, siis, kui need on kaetud, siis nad toovad tulemust“

Noorsootöö vajalikkusest koolikeskkonnas leiti, et see oleneb väga palju koolist ja sõltub sellest inimesest, kes noorsootööd teostab. Kaks koolijuhti kinnitasid, et noortel on vaja inimest, kellega suhelda ja kes neid kuulab, sammuti on koolis vaja mitteformaalse õppe korraldajat. Kuid kas selleks peab olema eraldi ametikoht, selles ei olnud koolijuhid ühel nõul. Üks koolijuht arvas, et noorsootöö teostajaks koolis võib nimetada ka klassijuhatajat, kellel on otsene kontakt noortega. Üks nimetas sotsiaalpedagoogi noorsootöö teostajaks

koolis. Kaks koolijuhti aga kinnitasid, et klassijuhatajal ja aineõpetajal ei jätku aja ressursi noorsootöö tegemiseks.

R1 „Kui meil ei oleks noorsootööd ja selle korraldamist koolis, siis meie koolid oleksid väga formaalsed, kus me tegeleksime ainult õppetööga aga koolides tegeletakse ka kõige muuga suhtlemine, huvialad, mingisugused meeldivad tegevused, traditsioonide hoidmine koolides, millele tegelikult ka noorsootöö valdkonda väga kaasa saab aidata.“

R2 „Hästi palju oleneb koolist aga ma soovin ja mõtlen, et noh, igal juhul mitteformaalseid võimalusi ja noortega suhtlemist tuleb väga palju koolitunni väliselt, et ma arvan, et see on igal juhul väga oluline, et on noortele inimene, keda sa usaldad, rääkida ja kellega mingeid asju ellu viia. Aga seal hästi palju sõltub inimesest. „...“

3.4 Noorsootöö tulevik koolikeskkonnas

Enda koolis **huvijuhi ametikoha muutmist** põhjendasid koolijuhid erinevalt. Ühes koolis tõi nimemuutuse see, et koolis puudub huvitegevus ja peeti olulisemaks hoopis kogukonnatööd. Teises koolis loodi uus ametikoht soovist muuta töösisu selliseks, et sellel ametikohal olev inimene oleks õpilasesindusele mentor, vastutaks huvikooli õppetöö juhtimise, tegeleks projektidega ja kooli arenguga, mis enne huvijuhi ülesannete juurde ei kuulunud. Kolmas ametikoht erineb huvijuhist, sest tal on suurem rõhk mitteformaalseõppe korraldamisel ja suurenes töökoormus. Kogukonnajuht ja kultuurijuht valiti klassikalise huvijuhi asemel seetõttu, et tegemist on gümnaasiumiga ja õpilased tulevad sinna piisava elukogemusega ja arvati, et õpilaste huvide juhtimisega pole vaja tegeleda.

R4 „Seal on nüansse ilmselt, mis kattuvad sellise huvijuhi tööde-tegemistega. Aga selline suurem laiem roll on see, et ta hoiab häid partnerlussuhteid väljastpoolt kooli partneritega ja hoiab kooli kogukonda ja kogukonda väljastpoolt kooli.“

R2 „Ma arvan, et erineb just selle poole pealt, et mis ametijuhendis tegelikult on või ei ole. Me võime teda nimetada ükskõik kuidas. Me võime teda, ma ei tea silepindade operaatoriks nimetada. Tegelikult sõltub inimesest ja sellest mida ta tegema peab, mis funktsiooni täitma peab ja see viib tulemuseni. Mis meie poolest nüüd erinevus on, ongi seejuures väga konkreetset õpilasesinduse töö, väga konkreetsete projektide ja arengu eestvedamine.“

Noorsootöö tulevikku koolikeskkonnas hinnates olid koolijuhid üksmeelel selles osas, et sisu jääb samaks ning üritused ja huvitegevus toimub. Siiski leidsid kaks koolijuhti, et kooli üritustega ei peaks ainult üks inimene tegelema. Ühes koolis oli see juba jagatud

rohkemate inimeste vahel, teises koolis mõeldakse selle muutuse peale ja tahetakse see sisse viia.

Muutusi tulemas nägid kõik, kuid erineva nurga alt. Üks koolijuht leidis, et huvijuht kui ametikoht hakkab muutuma ka teistes koolides, sest huvivid ei ole võimalik juhtida ja ametikoht ise on liiga kitsa sisuga. Teine koolijuht aga leidis, et koolid, kus on palju huvitegevusega tööd, neis võiks huvijuhi ametikoht säilida, sest tegeletakse huvide juhtimisega. Kaks koolijuhi ütlesid, et ametikoha nimetus ei ole üldse oluline, vaid oluline on see, mis on ametijuhendis kirjas ning kõige tähtsam on, et noor saaks toetatud. Üks koolijuht tõi välja probleemi rahastuses ja usu, et muutus selles osas on tulemas. Ta leidis, et huvijuhi töö on keeruline väikeses koolis, kus ühele inimesele on antud palju ülesandeid ja väike koormus. Ta ütles, et kui muuta rahastust nii, et oleks rohkem suuri koole ja iga inimene saaks tegeleda konkreetse ülesandega ja täiskoormusega, siis oleks olukord parem.

R1 “ Ja kuidagi nagu laiemalt, et ma arvan küll, et seal on nagu tähtsus on muutumas. Aga see lihtsalt vajab võib-olla veidi aega, et päris mitmetes koolides on meil selline huvijuht, kes on lihtsalt ürituste korraldaja. /.../ huvijuht ei täida ära seda vajadust, mida koolid tänapäeval vajavad. Nad pigem vajavadki inimest, kes oleks õpilaste ja juhtkonna vahel ja saaks õpilastelt vahetult tagasisidet selles osas, et mis teeb neil koolis käimise meeldivaks. “

R2 „Kas „jah, ma teen noorsootööd“, et kas see on see eesmärk omaette? Et me jääme hästi palju mõistetesse kinni. Ma siin kuulen kuidas noorsootöö seadusi ei lähe edasi uuendamisele sellepärast, et me ei suuda mõistetes kokkuleppida. Mis vahet seal siis lõpuks on? Sisu on tähtis ja see, et noor saab toetust, saab abi. Kas ta oskab oma teadmistega pärast tulevikus midagi edasi või mitte, kas ma anname talle võimaluse oma teadmisi rakendada, ettevõtlikkust kasvatada, lahendada probleeme ja nii edasi ja nii edasi. “

R4 „Ega nimi ei muuda sisu, et me võime võime uhkeid nimesid muuta, aga loeb see mida me näeme. Et kui meil on selgelt huvijuht, kes korraldabki koolis ringitegevus ja mõnes koolis selliseid asju ongi vaja korraldada ja see ongi mõne väikese koolis põhiline täiskoormusega töö sellepärast, et näiteks mingi ringe maru palju. Oluline on, et me ei võta midagi kasutusele moe pärast. “

R3 „See probleeme ei ole mitte nagu koolides, vaid probleem on rahastuslikus formaadist, sest, et tegelikult on vaja täiskohaga inimest, kes korraldab üritusi ja haldab kodulehte ja teeb neid asju. Aga niikaua, kuni koolidele ei ole eraldi sellist inimest siis ongi huvijuht nagu seotud kõigega. “

R3 „... kuni meil on nii palju neid väikseid koole, kus huvijuht peabki kõike tegema, alates noorsoost kuni jõulupeo korraldamiseni ja töökuulutuse disainimiseni. Nii kaua me jäämegi nende teemade üle mõtlema, et kas seda tuleb muuta ja siis need inimesed ise ägavad oma koormuste kallal, aga hoiame ikka väikseid koole lahti.“

4. Järeldused

Töö eesmärgiks oli välja selgitada noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi vaates. Selles peatükkis keskendutakse saadud uurimustöö tulemustest välja kujunenud olulisematele aspektidele.

Uurimustöös uuriti koolijuhtidelt, kuidas nende koolis hetkel on noorsootöö korraldatud, milline on selle kooli sisuline noorsootöö, nende arvamust noorsootöö vajalikkuse kohta koolikeskkonnas ja seda milliseid muutusi nad näevad koolinoorsootöös tulevikus.

Olulise üllatusena tuli, et ametikoht, mis tegeleb noorsootööga koolis, loodi käesoleval aastal ning, et kolm koolijuhti olid selles koolis töötanud ühe aasta, kui otsustasid ametikohta muuta. Ühe kohta seda ei saa väita, sest tema kool avati 2022 sügisel ja esimesel aastal koolijuhina tegeles ta korraldusliku poolega. Lisaks fakt, et kolm koolijuhti olid alustanud tööd esimest korda koolijuhina 2021. aasta suvel ning neljas koolijuht kolm aastat varem, mis teeb kõigist siiski alustavad koolijuhid. Sellest võib järeldada, et värskest koolijuhi ametisse astunud juhtidel on ümberkorralduste tegemise soov ja tahe suurem.

Selles osas, kas ametikoht, mis on loodud huvijuhi asemele, täidab noorsootöötaja ülesanded, olid koolijuhid erineval arvamusel. Kaks koolijuhti nõustusid noorsootöötaja ametinimetusega sellele ametikohale. Kaks koolijuhti ütlesid, et nad ei nimetaks seda inimest noorsootöötajaks. Ametikoha sisuliseks tööks nimetasid kõik koolijuhid õpilasesindusega töö, ürituste korraldamist, huvitegevuse võimaldamist, projektides osalemist ja nende kirjutamist. Ka isikuomaduste puhul tõid kõik juhid välja, et noored peaks olema prioriteet. Noorsootöötaja kutsestandard, tase 6 (2017) ütleb noorsootöö töö sisuks on individuaalne töö noore ja noorte gruppidega, mitteformaalse õppe tegevustesse kaasamine ja tingimuste loomine noorte ettevõtlikkuse ning vastutuse arenguks. Sellest võib järeldada, et koolijuhid kes ei nimeta ametikohal olevat inimest noorsootöötajaks, ei tea kooli noorsootöötaja termini täpsemat sisu.

Noorsootöö sisu kirjeldades tõid kaks koolijuhti välja esmase nõustamise noortele. Võrdlusena saab tuua, et kummagi kooli noorsootöötaja ametijuhendis seda punkti polnud. Kuigi seda tööülesannet polnud ametijuhendis, pidasid kooljuhid seda oluliseks.

Noorsootöö kõige olulisemat rolli enda koolis kirjeldasid kooljuhid erinevalt, kuid seda saab tõlgendada üheks rolliks. Erinevus võis tulla sellest, et nad vastasid küsimusele erineva mõõtmega. Mõni lähenes sellele küsimusele spetsiifiliselt ja tõi välja konkreetse tööülesanne, teine aga vastas üldiselt. Üks koolijuht tõi välja mitteformaalse õppe olulisuse, teine aga noorte hoidmise koolis, kolmas, et noorsootöötaja lähtuks alati noorest ja neljas, et kogukond oleks kaasatud. Sellest võib järeldada, et kooljuhid mõtlesid seda, et noorsootöötajal on võimalus noorest lähtuvalt ja nende arvamust kuulates pakkuda mitteformaalseõppe võimalusi ning sealjuures kaasates ka kogukonda kooli tegemistesse - hoida noori koolis. Selle tulemusena võib tõlgendada, et koolijuhtide laiem mõte on üks, mille võib kokku võtta sõnaga – noorsootöö. Noorsootöötaja saab pakkuda läbi noorsootöö mitteformaalset õpet, noortega arvestamist, kogukonna kaasamist ja selle kõige tulemusena tahavadki noored koolis käia.

Isikuomaduste puhul tõid kõik kooljuhid välja selle, et see inimene peab olema hea suhtleja, kes sobib noortega, keda noored usaldavad ja kes mõistab noorte vajadusi ja huve. Kutsestandardis (2017) on kirjas, et noorsootöötaja lähtudes noorsootöö väärtusest, loob noortele tingimused usaldusliku suhte tekkimiseks.

Noorsootöö vajalikkust kooli keskkonnas pidasid oluliseks kaks koolijuhti. Kolmas jäi veendunuks, et tema koolis noorsootöö alaseid tegevusi tegev inimene pole noorsootöötaja. Neljas hindas seda selliselt, et see sõltub sellest, mida me nimetuste taga näeme ja tunnistas, et ta spetsiifilist noorsootöö sisu ei tea. Siin võib järeldada, et termin noorsootöö koolikeskkonnas võis jääda koolijuhtidele segaseks. Kuna tööülesannete all nimetasid kõik kooljuhid noorsootöö ülesandeid ja sammuti tõid välja isikuomadusi, mille peamiseks ülesandeks on noorte toetamine. Võib sellest järeldada, et koolijuhtide jaoks on oluline, et noorsootöö koolis toimuks ja neid ülesandeid täidetakse. Kuid kaks koolijuhti ei nimeta seda noorsootööks ja seetõttu ei hinda noorsootöö vajalikkust koolis oluliseks. Võimalik, et kooljuhid ei pea kooli ürituste korraldamist noorsootööks.

Noorsootöö tulevikust arutledes ja muutusi analüüsidis leidis üks koolijuht, et praegune koolinoorsootöö ja üldine hariduse probleem on rahastuses ja selles, et väikestes koolides täidab üks inimene liiga paljusid ülesandeid ja töökoormus selleks liiga väike. Probleemi põhjuseks tõi koolijuht seda, et hoitakse väikeseid koole lahti, ta tõi välja, et suurtes koolides seda muret pole. Uurimustöö autor toob selgitusena välja, et seda arvamust

avaldanud koolijuht töötab suures koolis ja mitte maapiirkonnas. Kuigi probleem, mille koolijuht tõstatab, on tõene, leiab töö autor, et selline lähenemine on liiga ühekülgne vaade probleemile. Maapiirkondades, kus elanikkond on hajutatud, ei ole võimalik tekitada suuri koole. See tähendaks paljudele lastele igapäevaselt kokku mitme tunnist teekonda kooli ja koolist koju. Suure kooli juhil on keeruline hinnata väikeste koolide probleemi, pigem on see probleem koolijuhi oletus.

Kokkuvõte

Uurimustöö eesmärk oli selgitada välja noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhtide vaates. Eesmärgi täitmist toetasid uurimusküsimused.

Esimene küsimus puudutas noorsootöö korraldust uuritud koolides. Noorsootöö korralduse all käsitleti noorsootöö korraldust koolis. Peamised erinevused töökorralduses olid ametinimetus, töökoormus ja hetkel töötava inimese haridus. Peamised sarnasused olid ametikoha täitmise kriteeriumid ja see, et ametikoht loodi 2022. aasta suvel. Olulisem tähelepanek mis selgus oli see, et kolm koolijuhti kes huvijuhi ametikoha 2022. aasta suvel kaotasid ja lõid uue nimega ametikoha, olid selles koolis tööle asunud täpselt aasta varem. Mis võib viidata sellele, et uued koolijuhid võivad olla rohke muutustele avatud.

Teine küsimus puudutas sisulist noorsootööd koolis. Sellest laiemat pildi saamiseks uuris autor töösisu, mis oli koolides koolijuhtide kirjelduse järgi suuresti sama, vaid mõned spetsiifilise erinevusega. Töösisu moodustas õpilaseinduse toetamine, projektidega töö, töö juhtkonnas ja õpilaste toetamine. Lisaks uuris autor, milline roll on noorsootöötajal koolis kõige olulisem. Noorsootöötaja peamiseks rolliks koolis nimetasid kõik koolijuhid erineva ülesandeid. Isikuomaduste osas olid koolijuhid kõige rohkem ühel nõul. Kõige olulisem isikomadus koolijuhtide jaoks oli see, et inimene kes seda ametit peab, oleks noorest lähtuv, arvestav, kaasaks noori, teaks mida noores parasjagu vajavad ja oleks avatud suhtleja.

Kolmas uurimisküsimus uuris noorsootöö vajalikkust koolis. Esmalt kirjeldasid koolijuhid millist väärtust noorsootöö koolile võiks anda. Kolm koolijuhti tõid välja, et väärtus mida noorsootöö koolile annab on avatus, usaldus, õpilaste toetamine ja märkamine. Üks koolijuht ütles, et tema ei nimetaks neid väärtuseid noorsootöö väärtuseks. Tema arvates on need väärtused kooli normaalne osa, mis peavad olema täidetud. Järgmisena uuriti noorsootöö vajalikkuse kohta koolikeskkonnas. Noorsootööd koolikeskkonnas pidasid vajalikuks kaks koolijuhti. Teised kaks ei kinnitanud vajalikkust ja ütlesid, et nad ei pea enda koolis noorsootöö alaseid ülesandeid tegevat inimest noorsootöötajaks. Üks neist intervjuu lõpus tõdes, et ta ei tea noorsootöö tähendust nii spetsiifiliselt.

Neljas uurimisküsimus uuris millisena näevad koolijuhid noorsootöö tuleviku koolis. Selle uurimisküsimuse käigus põhjendasid koolijuhid, miks nende koolis huvijuhi ametikoht muudeti. Peamiseks selgituseks ametikoha muutmiseks oli see, et ametikoha sisu vastaks sellele, millega peamiselt tegeletakse ning tuua sisse sisulisi muutusi ametijuhendis. Lisaks kirjeldasid koolijuhid seda, milliseid muutusi nad valdkonnas üldisemal tulemas näevad. Seda, et üle Eestiliselt on muutusi tulemas, kinnitas kaks koolijuhti. Muutuste osas nägi üks

koolijuht huvijuhi ametinimetuse muutmist ka teistes koolides. Kaks koolijuhti ütlesid, et ametinimetuse ei ole nende jaoks oluline ja oluline on sisu, mida ametikoht täidab. Üks koolijuht avaldas lootust, et nimemuutus ei tehta selleks, et teised teevad, vaid sellel peab olema eesmärk. Teine koolijuht, kes muutusi tulemas nägi, pidas silmas rahastuse osa. Tema arvates on koolinoorsootöö peamine probleem see, et väikestes koolides töötatavad huvijuhid lväikse koormuse ja mahukate tööülesannetega. Ühe põhjusena nägi ta selles seda, et riik hoiab väikseid maakoole lahti ja töö välja, et suures koolis seda probleemi pole.

Leian, et töö alguses püstitatud probleem, milleks oli: milline on koolijuhtide arvamus noorsootöö vajalikkusest koolikeskkonnas koolijuhi vaates on põhjendatud. Koolijuhtide arvamus on erinevad. Ametikohad, mis asendavad klassikalist huvijuhti on uued ja töötajad nendel ametikohtadel alustasid käesoleval õppeaastal. Toimunud muutus on uus nii koolile kui koolijuhile. Sammuti on koolijuhid oma rollis uued, kolm koolijuhti neljast on alustanud kaks aastat tagasi koolijuhina. Ametikohade muutmisel arvestati piirkonna eripära ja noorte ning kooli vajadusi. Töö tulemuseks võib öelda, et noorsootöö alaste tööülesannete täitmine koolis on koolijuhtide jaoks oluline, kuid erinevus on selles, kas koolijuht nimetab seda noorsootööks või mitte. Lisaks võib välja tuua selle, et kas koolinoorsootöötaja ametikohal töötav inimene omab kõiki soovitud nõudeid.

Kasutatud kirjandus

- Alumäe, T. Olev, A. (2022). "Estonian Speech Recognition and Transcription Editing Service". *Baltic HLT*.
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/10_3_14_Olev.pdf
- Arro, V. (2016). *Hea kooli käsiraamat*.
https://www.eetika.ee/sites/default/files/www_ut/hea_kooli_kasiraamat_2016.pdf
- Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded. (2013). RT I, 30.08.2013, 5. <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072022003?leiaKehtiv>
- Eesti keele seletav sõnaraamat. (2009). *Keskkond*.
<https://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=keskkond&F=M>
- Eesti keele seletav sõnaraamat. (2009). *Kool*.
<https://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=kool&F=M>
- Eesti Noorte Ühenduste Liit. *Noorte osalus*. <https://enl.ee/noorte-osalus/>
- Enson, L. & Merisalu, K. (2020, 17. detsember). Milline on huvijuhi roll tänapäeva koolis? *Saaremaa Teataja*. [e7ec5c73-097e-4625-9583-77b3d06eb866 \(saaremaaavald.ee\)](https://www.saaremaaavald.ee/e7ec5c73-097e-4625-9583-77b3d06eb866)
- Elukestva õppe strateegia 2020. (2014), 23.
- Euroopa liidu ametlik veebisait. (2022). *Vaimne tervis*.
https://health.ec.europa.eu/non-communicable-diseases/mental-health_et#vaimne-tervis-ja-covid-19
- Feldschmidt, M-M. (2016). *Hea kooli käsiraamat*.
<https://www.eetika.ee/et/hea-kooli-kasiraamat-vaimne-fuusiline-opiruum-tugevalt-seotud>
- Haridusseadus. (1992). RT I 1992, 12, 192. <https://www.riigiteataja.ee/akt/968165?leiaKehtiv>
- Heinru, R. (2023, 13. jaanuar). Väärtustame koolijuhti!. *Õpetajateleht*.
<https://opleht.ee/2023/01/vaartustame-koolijuhti/>
- Hulkko, N. (2016). *Koolijuhtide arvamused huvijuhist kui noore arengu toetajast üldhariduskoolis ühe maakonna kolme kooli näitel*. [Lõputöö, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia].
https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/52684/ nele_hulkko_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Hulkko, N. (2016). *9. klasside õpilaste arvamus kooli huvijuhi vajalikkuse kohta*

- üldhariduskoolides ühe maakonna koolide näitel*. [Seminaritöö, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia].
- Haridus ja teadusministeerium. (2022). *Keskharidus*.
<https://www.hm.ee/uldharidus-ja-noored/alus-pohi-ja-keskharidus/keskharidus>
- Haridus ja teadusministeerium. (2022). *Noorsootööstruktuurid*.
<https://vana.hm.ee/et/tegevused/noortevaldkond/noorsootoo>
- Kalmus, V. Masso, A. Linno, M. (2015) Kvalitatiivne sisuanalüüs. *Sotsiaalse analüüsi meetodite a metodoloogia õpibaas*. <https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyyis>
- Kannelmäe-Geerts, M. (2011 november). Sissejuhatus. *Mihus*, lk 2.
https://issuu.com/mitteformaalne/docs/mihus_11_2011
- Kruus, K. (2011). *Huvijuhi profiil võrdlevas aspektis*. [Lõputöö, Tartu ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia].
- Kutsestandard. (2017). *Noorsootöötaja tase 6*.
<https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10667806>
- Kährik, A. (2019). Teaching Youth Work in Higher Education. Tensions, Connections, Continuities and Contradictions. M. Seal (toim). *School youth worker – a bridge builder in local community*, (lk 209-221). Tartu Ülikooli Narva Kolledž Kirjastus.
- Lagerspetz, M. (2017). *Ühiskonna uurimise meetodid. Sissejuhatus ja väljajuhatus*. Tallinn. Tallinna Ülikooli Kirjastus.
- Leemets, H. (2020). Kus saab Eestis õppida noorsootööd ja mis on erialade erinevused? *Teeviit*. <https://www.teeviit.ee/kus-saab-eestis-oppida-noorsootood-ja-mis-on-erialade-erinevused/>
- Noorsootöö seadus. (2010). [RT I 2010, 44, 262](https://www.riigiteataja.ee/akt/NTS). <https://www.riigiteataja.ee/akt/NTS>
- Noorsootöö strateegia 2006-2013. (2006). *Noorsootöö korraldus*.
https://vana.hm.ee/sites/default/files/noorsootoo_strateegia_0.pdf
- Pedastsaar, T. (2007). Huvijuhi töövaldkonnad koolis. Pedastsaar, T. & Reitav, U. (toim) *Huvijuht koolikultuuri kujundavas võrgustikus* (lk 29-35). Tartu Ülikool.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus. (2010). RT I 2010, 41, 240.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/116062020012?leiaKehtiv>
- Põhikooli riiklik õppekava. (2011). RT I, 14.01.2011, 1.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020>
- Salumäe, K. (2007). Mida me mõistame koolikultuurina? Pedaastsaar, T. Reitav, U. (toim) *Huvijuhit koolikultuuri kujundavas võrgustikus*. Tartu ülikool.
- Salumäe, K. (2011 november). Kool on noorsootööks parim koht!. *Mihus*, lk 6-8

https://issuu.com/mitteformaalne/docs/mihus_11_2011

Tart, T. (2011). *Noortekeskuste noorsootõtajate ja huvijuhtide tegevuseesmärkide sarnasused ja erinevused*. [Lõputöö, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia]. DSpace.

https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/18008/tart_tiina_2011.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tartu Ülikool. (s.a.). *Kogukonnaharidus ja huvitegevus*

<https://ut.ee/et/oppekavad/kogukonnaharidus-ja-huvitegevus>

Tasur, M. (2016. 7. mai) Narva kolledži noorsootöö eriala lõpetajad saavad noorsootõtaja kutse. Vooremaa. <https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=vooremaa20160507.2.13.1&e=-----et-25--1--txt-txIN%7ctxTI%7ctxAU%7ctxTA----->

Valgepea, T. *Hea kooli käsiraamat*.

https://www.eetika.ee/sites/default/files/www_ut/hea_kooli_kasiraamat_2016.pdf

Vedjohhina, I. (2014). *Vene õppekeele koolide pedagoogide hinnangud kooli huvijuhi vajalikkuse kohta*. [Lõputöö, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia]. DSpace.

https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/42345/vedjohhina_irina_2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikool. <http://hdl.handle.net/10062/36419>

Youthpass. (2011). *Getting interested in non-formal education and learning*.

<https://www.youthpass.eu/downloads/13-62-64/Youthpass%20Guide%2018-10-2011.pdf>

Lisa 1. Noorte- ja projektijuhi ametijuhend

Lisa töölepingule nr

AMETIJUHEND

Kool	
Noorte- ja projektijuht	

Alluvad	vastavalt kooli struktuurile
Keda asendab	direktor
Kes asendab	direktor

Töö eesmärk

Kooli õppe- ja kasvatustegevuse toetamine huvitegevuse kaudu ning õpilaste sotsialiseerumisel tingimuste loomine. Algatatud ja juhitud projektid toetavad igakülgset õppija arengut ning tagavad heatasemelise alus- ja põhihariduse.

1. PEAMISED TÖÖÜLESANDED

Ülesanded	Soovitud tulemused
-----------	--------------------

1.1 Mitteformaalse õppe kavandamine ja korraldamine

	<p>Kooli õppekavast lähtudes on koostatud huviringide tunniplaaniid ja tagatud nende elluviimine.</p>
	<p>Toimub süsteemne kooli mitteformaalse õppe arendamine.</p>
	<p>Tagatud on mitteformaalse õppe tõrgeteta toimimine, vajadusest lähtuvalt on korraldatud juhendajate asendamine, õpperuumide vahetus jms, mis on vajalik õppeprotsessi läbiviimiseks ja/või õpilaste turvalisuseks.</p>
	<p>Mitteformaalset õpet toetava tegevuste kavandamine.</p>
	<p>Noorte kaasamine.</p>
1.2 Kooli juhtkonna töös osalemine	<p>Protsesside juhtimine</p>
	<p>Meeskonnatöö põhimõtetest lähtudes on toetatud kooli juhtkonna, spetsialistide, õpetajate ja noorte koostegevust.</p>
	<p>Aktiivselt on osaletud direktori korraldaval info- ja töökoosolekutel ning meeskonnapäevadel.</p>
	<p>Regulaarselt on antud direktorile töökoosolekutel infot oma tegevuse kohta.</p>
	<p>Info vahendamine õpilasesinduse ja juhtkonna vahel.</p>
	<p>Koostöös õpetajate ja klassijuhatajatega on tagatud vajalik noorsootööd puudutav info kättesaadavus lastele/õpilastele ja vanematele.</p>
	<p>Nõustada klassijuhatajaid, ringijuhte ja aineõpetajaid huvitegevust puudutavates küsimustes.</p>
1.3 Mitteformaalse õppe sisehindamine ja kontrollimine	<p>Koordineerib ringijuhendajate tööd ja tagab vajaduse korral vastava aruandluse.</p>
	<p>Läbi on viidud mitteformaalse õppe valdkonna igaaastane sisehindamine.</p>
	<p>Mitteformaalse õppe olukord on analüüsitud ning direktorile on tehtud ettepanekuid olukorra või tulemuste parandamiseks vajalike tegevuste kohta.</p>

1.4 Projektijuhtimise asjaajamine	Kooli arengut toetavate projektide algatamine, koostamine ja elluviimine lähtudes kooli arengukavast.
	Korraldab arendusprojektide ettevalmistamist ja elluviimist, hoolitseb vajaliku aruandluse eest.
	Otsib riigisisestest ja välisfondidest rahastamisvõimalusi, korraldab taotluste ja vormistamist, esitamist.
	Koostatud on kooli üldtööplaanis mitteformaalse õppe ja projektide osa ning tagatud nende toimimine.
	Kooli tähtsamad arengut toetavad projektid on dokumenteeritud, et tagada kooli tegevuse jälgitavus ja analüüsi.
	Tagatud on korrektne ning õigeaegne valdkonna info- ja dokumendihaldus ning dokumentide nõuetekohane vormistus.
1.5 Kooskõlastamine	Koolitusel osalemine on direktoriga kirjalikud kooskõlastatud.
	Direktoriga on kooskõlastatud mitteformaalse õppe ja kooli arendusprojektide dokumentatsioon, projektides osalemine, konverentsidel ning mujal osalemine ja esinemine.
	Direktori määratud ühekordsed lisäülesanded on täidetud.
1.6 Suhtlemine avalikkusega ja koostöö	Suhtlemine avalikkusega omas noorsootöö valdkonnas.
	Koostöö noorsootöö valdkonnas.
	Koostöö sidusrühmadega väljaspool noorsootöö valdkonda.
1.7 Noorte juhtimine	Algatab ja käivitab tegevusi, juhib kontrollib nende kulgu ja tulemuste suunas tegutsemist.
	Langetab asjakohaseid otsuseid.

	Annab tegutsemiseks selgeid juhiseid. Delegeerib töö ja annab noortele ülesandeid.
	Kaasab noori tegevuste planeerimisse ja elluviimisesse.
2. ENESEJUHTIMINE	
2.1 Enesehindamine ja enda professionaalsuse arendamine	Noorte- ja projektijuht on aktiivne õppija, koolituste valikul on lähtunud eelkõige kooli eesmärkides.
	Planeerib ja kasutab aega ratsionaalselt.
	Üldtööplaani on koostatud ja kinnitatud.
	Säilitab pingeolukordades enesehinnangu ja enesemotivatsiooni, tuleb toime stressiga.
	Töötajad saavad tagasisidet ja tunnustust.
3. MUUD TÖÖÜLESANDED	
3.1 Seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega pandud ülesannete täitmine	Seadusest või seadusega antud õigusaktidest tulenevad ülesanded on täidetud.

Õigused ja volitused

<p>Noorte- ja projektijuht on õigus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saada ülesannete täitmiseks andmeid, dokumente ja teavet kooli töötajatelt; • pöörduda nõu saamiseks direktori poole; • nõuda töötajatelt ja õpilastelt kooli kodukorra täitmist ja kohaldada kodukorras ettenähtud mõjutamisvahendeid; • saada vajadusel täiendkoolitust (vastavalt kooli võimalustele); • teha direktorile soovitusi ja ettepanekuid oma pädevusse kuuluva valdkonna töö paremaks korraldamiseks ja probleemide lahendamiseks.

Vastutus

Noorte- ja projektijuht vastutab:

- oma pädevuse piires kooli tegevuse, üldseisundi, arengu ja rahaliste vahendite õiguspärase kasutamise eest;
- koolivara otstarbeka ja säästliku kasutamise eest;
- iseenda juhtimisalaste teadmiste ja oskuste täiendamise eest, noorsootöötaja kompetentsuse arendamise eest;
- VALLA tööandja esindaja või tema poolt volitatud isiku antud seaduslike ülesannete nõuetekohase ja õigeaegse täitmise eest;
- käesoleva ametijuhendi täitmise eest;
- Noorte- ja projektijuht on suhtlemisel ja info edastamisel aus ning oma tegevuses lojaalne koolile ja koolipidajale.

Ametijuhend kuulub läbivaatamisele ja muutmisele juhtudel, kui muudatuste aluseks on kehtivad õigusaktid või vajadus korraldada ümber KOOLI tööd.

Ametijuhendit võib muuta KOOLI noorte- ja projektijuhi nõusolekuta, kui ei muutu ametikoha eesmärk, põhifunktsioonid ning noorte- ja projektijuhi ametiülesannete maht oluliselt ei suurene.

(allkirjastatud digitaalselt)

direktor

(allkirjastatud digitaalselt)

noorte- ja projektijuht

Lisa 2. Arendusjuhi ametijuhend

AMETIJUHEND

Kool	KOOL
Arendusjuht	

Alluvad	Ringijuhid
Keda asendab	Direktor
Kes asendab	Direktor

Ametikoha eesmärk/tulemus	Arendusjuhi töö eesmärk on tagada koolile jätkusuutlikuks arenguks vajalike tingimuste loomine, kvaliteedisüsteemi toimimise igakülgne toetamine, kogukonna kaasamine, efektiivne välis- ja sisekommunikatsioon ning aktiivne õpilasesindus. Arendusjuhi tegevuse tulemusena on koolil arengukava, toimiv sisehindamise süsteem, koordineeritud projektid, toimiv õpilasesindus ning kogukond on KOOLI tegemistest teadlik.
----------------------------------	---

1. PEAMISED TÖÖÜLESANDED

<i>Ülesanded</i>	<i>Soovitud tulemused</i>
1.1 Sise- ja väliskommunikatsiooni koordineerimine	
	Kooli personal, õpilased ja kogukond on teadlikud kooli tegevustest, eesmärkidest ning saavutustest
	Kooli tegevus leiab efektiivset kajastamist sotsiaalmeedias
	Kooli koduleht täieneb pidevalt ajakohase informatsiooniga. Kodulehel on kättesaadav kogu vajalik info kooli kohta

	Kooli töötajateni jõuab iganädalane infokiri. Nädala info on kättesaadav õpilastele (info-TV, nädalakiri jne)
1.2 Projektide kirjutamine, juhtimine ja koordineerimine.	Läbi on viidud erinevaid innovaatilisi projekte, mis aitavad täita kooli arengueesmärke ja toetavad töötajate professionaalsuse tõstmist, aitavad täiendada õpilaste oskusi ja teadmisi ning toetavad õppekava
	Projektid on aidanud tõsta koolikogukonna ühtsustunnet ja tõstavad rahulolu koolieluga
1.3 Rahvusvahelise koostöö edendamine, s.h rahvusvaheliste projektid	Läbi on viidud erinevaid rahvusvahelisi projekte, mis aitavad avardada silmaringi, tõsta töötajate professionaalsust ning aitavad elavdada koolielu
	Aktiivne suhtlus välispartneritega
1.4 Arengukava koostamise koordineerimine koostöös kooli juhtkonnaga	KOOLIL on kehtiv ja tulevikku vaatav arengukava. Seatud on arengueesmärgid, kogukond on teadlik kooli visioonist ja tulevikuplaanidest
	Arengukava koostamisel on aktiivselt kaasatud erinevad osapooled. Arengukava koostamine on läbipaistev
1.5 Sisehindamise protsessi läbiviimine koos kooli juhtkonnaga	KOOLIL on igal aastal tehtud kokkuvõtted arengukava täitmisest ja neid on tutvustatud eri osapooltele (koolitöötajad, õpilasesindus, hoolekogu, vallavalitsus). Läbi on viidud rahuloluküsitlused
	Arengukava kehtivuse lõppedes on koostatud sisehindamise aruanne, lähtudes Ettevõtliku Kooli mudelist
1.6 Õpilasesinduse mentor	Õpilasesindus on aktiivne. Õpilasesindus tunneb kooli juhtkonna toetust, nende arvamusega arvestatakse ja juhtkond on teadlik õpilasesinduse tegevusest. Õpilasesindusel on tagatud pidev järelkasv

1.7 Kooliürituste läbiviimine ja koordineerimine	Koolis jätkatakse traditsiooniliste ürituste korraldamist
	Koolis toimuvad eriilmelised üritused, mida korraldavad kooli töötajad, arendusjuht toetab ürituste korraldamist
1.8 Suhtlemine kogukonnaga ja koostööpartneritega	Koostöös partneritega ja kogukonnaga on ellu viidud erinevaid algatusi, üritusi, koolitusi ning koostööprojekte
1.9 Huviringide tegevuse koordineerimine	Koolis on mitmekülgsed ja noorte soovidest lähtuvad huviringid. Huviringide info on leitav kodulehelt
	Igakuiselt esitatakse direktorile huviringide toimumise ülevaade
2. MUUD TÖÖÜLESANDED	
2.1 Seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega pandud ülesannete täitmine	Seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega pandud ülesanded on täidetud
2.2 Osalemine koolielus, koosolekutel ja koolitustel	Töötaja osaleb aktiivselt koolielus, võtab osa koosolekutest ja osaleb oma ametikohale vastavatel koolitustel ja kogu koolipere koolitustel

Õigused ja volitused

Arendusjuhil on õigus

- teha tööandjale soovitusi ja ettepanekuid töötingimuste parandamiseks;
- keelduda tööst, mis pole seotud töö üldise iseloomuga ja käesolevas ametijuhendis sätestatud, või milleks pole teda välja õpetatud;
kasutada ametiülesannete täitmiseks tööandja poolt antud töövahendeid;
- saada tööandjalt tööks vajalikku informatsiooni;
- saada ametialast täiendkoolitust.

Vastutus

Arendusjuht vastutab

- Oma tegevuses seaduslikkuse ja käesolevas ametijuhendis fikseeritud tööülesannete ja –kohustuste nõuetekohase täitmise eest.

Esitatavad nõuded

Arendusjuht

- oskab kasutada tekstitöötlus- ja andmetöötlusprogramme, kasuks tulevad digikujundusoskused;
- valdab eesti keelt C1 tasemel;
- oskab kasutada ja luua sisu laialt levinud sotsiaalmeedia keskkondades (Facebook, Instagram jne);
- valdab inglise keelt vähemalt B1 tasemel;
- omab magistrikraadi või on magistrikraad omandamisel, soovitatavalt on kõrgharidus omandatud haridus-, noorsootöö- või kultuurivaldkonnas;
- on kirjutanud ja juhtinud projekte ning osalenud arengukavade koostamise protsessis;
- kasuks tuleb eelneva vabatahtliku töö ja ürituste korraldamise kogemus.

Arendusjuht kuulub kooli juhtkonda.

Ametijuhend kuulub läbivaatamisele ja muutmisele juhtudel, kui muudatuste aluseks on kehtivad õigusaktid või vajadus korraldada ümber KOOLI tööd.

Ametijuhendit võib muuta arendusjuhi nõusolekuta, kui ei muutu ametikoha eesmärk, põhifunktsioonid ning ametiülesannete maht oluliselt ei suurene.

(allkirjastatud digitaalselt)
direktor

(allkirjastatud digitaalselt)
arendusjuht

Lisa 3. Kultuurijuhi ja kogukonnajuhi ametijuhendid

KULTUURIJUHT

2. Tööülesanded

2.1 ÕPILASESINDUSE TÖÖ KOORDINEERIMINE:

2.1.1 õpilasesinduse töö toetamine, planeerimine ja analüüsimine;

2.1.2 juhtkonnaga ja õpetajatega suhtluse vahendamine.

2.2 ÕPETAJATE KOOLI-JA KLASSIVÄLISE TEGEVUSE ORGANISEERIMINE JA JUHTIMINE

2.2.1 kogukondlike- ja kultuuritegevuste planeerimine ja tagasisidestamine;

2.2.2 kooli huvigruppidega koostöö kavandamine, arendamine ja analüüsimine;

2.2.3 kooli kogukonnaürituste planeerimisel erinevate huvigruppide koostöö koordineerimine;

2.2.4 ülekooliliste ürituste organiseerimine ja juhtimine, juurutades kooli traditsioone ning kaasates ürituste läbiviimiseks õpetajaid ja õpilasi;

2.2.5 ülelinnalistest ja vabariiklikest üritustest osavõtu koordineerimine;

2.2.6 huviringide tegevuse koordineerimine, info jagamine, analüüsimine, tagasisidestamine ja vajalike dokumentide vormistamine;

2.2.7 koostöös administraatoriga kooli ruumide kaunistamine.

2.3 INFOVAHETUSE KORRALDAMINE

2.3.1 õpilastele ja nende vanematele infot edastamine kogukondliku tegevuse ja huvitegevuste võimaluste kohta koolis (ennekõike läbi Stuudiumi, sotsiaalmeediakanalite, kodulehe, kooli infotahvlite, vajadusel läbi muude kanalite); 2.3.2 stendimaterjalide

koordineerimine, organiseerimine ja kontrollimine (v.a õppekorraldusega seotud info);

2.3.3 õpilastööde väljapaneku koordineerimine koolis koostöös õpikeskuse koordinaatoriga;

2.3.4 kooli kogukondlikku tegevust puudutavate küsimuste ettevalmistamine töökoosolekuteks ja õppenõukoguks;

2.3.5 kohaliku omavalitsuse ning noorsoo-, kultuuri- ja haridustöötajatega suhete hoidmine;

2.3.6 kooli sotsiaalmeediakanalite (Facebook'i ja Instagram) ning kodulehe haldamine ja info ajakohasena hoidmine.

2.4 PROJEKTITÖÖ KOORDINEERIMINE

2.4.1 arendusprojektide ettevalmistamistamine ja elluviimine, aruandluse korraldamine

2.4.2 riigisisestest rahastamisvõimaluste otsimine, taotluste esitamise korraldamine 2.4.3 vajaduse korral kooli töötajate nõustamine valdkondlikes küsimustes

2.5 KOKKULEPPELISED ÜLESANDED

2.5.1 Täiendavad tööülesanded lepitakse töötajaga kokku individuaalselt. Kokkulepe fikseeritakse töölepingu lisana.

KOGUKONNAJUHT

2. Tööülesanded

2.1 ÕPILASESINDUSE TÖÖ KOORDINEERIMINE:

2.1.1 õpilasesinduse töö toetamine, planeerimine ja analüüsimine;

2.1.2 juhtkonnaga ja õpetajatega suhtluse vahendamine.

2.2 ÕPETAJATE KOOLI- JA KLASSIVÄLISE TEGEVUSE ORGANISEERIMINE JA JUHTIMINE

2.2.1 kogukondlike- ja kultuuritegevuste planeerimine ja tagasisidestamine;

2.2.2 kooli huvigruppidega koostöö kavandamine, arendamine ja analüüsimine;

2.2.3 kooli kogukonnaürituste planeerimisel erinevate huvigruppide koostöö koordineerimine;

2.2.4 ülekooliliste ürituste organiseerimine ja juhtimine, juurutades kooli traditsioone ning kaasates ürituste läbiviimiseks õpetajaid ja õpilasi;

2.2.5 ülelinnalistest ja vabariiklikest üritustest osavõtu koordineerimine;

2.2.6 huviringide tegevuse koordineerimine, info jagamine, analüüsimine, tagasisidestamine ja vajalike dokumentide vormistamine;

2.2.7 koostöös administraatoriga kooli ruumide kaunistamine.

2.3 ÕPIPROJEKTID JA NENDE KOORDINEERIMINE

2.3.1 õpiprojektide tegevuse koordineerimine, info jagamine, analüüsimine, tagasisidestamine ja vajalike dokumentide vormistamine;

2.3.2 õpiprojektidesse kaasatud partneritega koostöö toetamine.

2.4 INFOVAHETUSE KORRALDAMINE

2.4.1 õpilastele ja nende vanematele infot edastamine kogukondliku tegevuse ja huvitegevuste võimaluste kohta koolis;

2.4.2 stendimaterjalide koordineerimine, organiseerimine ja kontrollimine (v.a õppekorraldusega seotud info) koostöös kommunikatsioonijuhiga;

2.4.3 õpilastööde väljapaneku koordineerimine koolis koostöös õpikskuse koordinaatoriga;

2.4.4 kooli kogukondlikku tegevust puudutavate küsimuste ettevalmistamine töökoosolekuteks ja õppenõukoguks;

2.4.5 kohaliku omavalitsuse ning noorsoo-, kultuuri- ja haridustöötajatega suhete hoidmine.

2.5 PROJEKTITÖÖ KOORDINEERIMINE

2.5.1 arendusprojektide ettevalmistamistamine ja elluviimine, aruandluse korraldamine

2.5.2 riigisisestest rahastamisvõimaluste otsimine, taotluste esitamise korraldamine 2.5.3

vajaduse korral kooli töötajate nõustamine valdkondlikes küsimustes

2.6 KOKKULEPPELISED ÜLESANDED

2.6.1 Täiendavad tööülesanded lepatakse töötajaga kokku individuaalselt. Kokkulepe fikseeritakse töölepingu lisana.

Lisa 4. E-kiri koolijuhtidele

Lugupeetud ... koolijuht!

Olen Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kogukonna hariduse ja huvitegevuse õppekavaõppekava üliõpilane ning kirjutan lõputööd teemal „Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhhi vaates“.

Soovin teha teiega Zoom keskkonnas intervjuu, mille eesmärk on saada teada teie arvamust kooli noorsootöö vajalikkuse kohta.

Intervjuus osalemine annab Teile kui koolijuhile hea võimaluse analüüsida noorsootöö olemust ja vajalikkust koolikeskkonnas ning sellest lähtuvalt enda koolis noorsootööd paremaks muuta.

Intervjuule vastamine võtab aega umbes 30-45 minutit. Intervjuu salvestatakse ja helifaili säilitatakse minu isiklikus arvutis olevas parooliga kaitstud kaustas ning kustutatakse peale lõputöö kaitsmist mis toimub 02.06.2023. Saadud vastuseid kasutatakse üldistatud kujul uurimistöö raames ning Teie täpseid isikuandmeid ei küsita ega seostada Teie vastuste ega kooliga.

Soovi korral on võimalus lõputööga tutvuda alates juuni 2023.

Kui te olete nõus intervjuus osalema, siis ootan teie vastust selle kohta ja saame leppida kokku intervjuu toimumise aja.

Minuga saate ühendust võtta e-kirja teel getterhiiesalu@gmail.com.

Heade soovidega

Getter Hiiesalu

Lisa 5. Intervjuu kava

Sissejuhatav osa:

Tere, minu nimi Getter Hiiesalu. Käesolev intervjuu toimub minu lõptöö raames, mille teema on „Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi vaates nelja kooli näitel“. Minule teadaolevalt ei ole sellist teemat varem uuritud. Sellest tulenevalt on oluline Teie hinnang, milliseid noorsootöö vajalikkusele koolikeskkonnas.

Planeeritav intervjuu aeg on 30 minutit ning intervjuu salvestan teie nõusolekul. Teile tagatakse anonüümsus, see tähendab, et Teie nime ei seostata tulemustega, need esitatakse üldistatud kujul.

Enne kui alustame, kas Teil on intervjuu kohta küsimusi.

Teen intervjuu ajal vajadusel mõningaid märkmeid enda jaoks. Kui te olete valmis, siis ma alustan.

Sissejuhatavad küsimused

1. Kui vana on teie kool?
2. Kui kaua teie enda ametis olete töötand?

Kuidas on korraldatud noorsootöö uuritavas koolis?

1. Kirjeldage kuidas on teie koolis noorsootöö korraldatud?
  - Ametinimetus
  - Juhtkonnaliige
  - Töötamise aeg
  - Töökoormus
  - Ametikoha täitmise kriteeriumid
  - Haridus

Kuidas on korraldatud sisuline noorsootöö uuritavas koolis?

1. Kirjeldage milline on noorsootöötaja töösisu teie koolis?
2. Noorsootöötajal on kindlasti palju tööülesandeid aga nimetage neist olulisemad teie arvates.

3. Millised isikuomadused peaksid teie kui koolijuhi arvates koolis töötaval noorsootöötajal olema?

Mida arvab koolijuht noorsootöö vajalikkusest koolis?

1. Millist väärtust noorsootöö koolile annab?
2. Kuidas hindate noorsootoo vajalikkust koolis

Milline on koolijuhi nägemus noorsootöö tulevikust koolis?

1. Millisena näete noorsootöö tuleviku koolikeskkonnas? (mida kindlasti säilitada ja arendada ja milline on see osa mida pole vaja)

Lisa 6. Alakatekooriad

NOORSOOTÖÖ VAJALIKKUS KOOLIKESKKONNAS KOOLIJUHI ARVAMUSEL NELJA KOOLI NÄITEL	Noorsootöö korraldus uuritavas koolis	Üldine korraldus
		Ametinimetus
		Tööaeg ja töökoormus
		Haridus
		Ametikoha täitmise kriteeriumid
	Sisuline noorsootöö uuritavas koolis	Töösisu
		Kõige olulisem roll noorsootöötajal koolis
		Vajalikud isikuomadused
	Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas koolijuhi arvamusel	Väärtus mida noorsootöö koolile annab
		Noorsootöö vajalikkus koolikeskkonnas
	Noorsootöö tulevik koolis koolijuhi arvamusel	Ametinimetuse muutmise vajalikkus
Noorsootöö tulevik koolikeskkonnas		

Lisa 7. Koodiraamatu väljavõte

RQ7-1	mis ülesandeid täidab	mentor
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	juhendaja
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	tegeleb õpilasesindusega
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	osalusdemokraatia
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	osaluskogu
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	aitab edendada noorsootööd
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	huvitegevuste võimalust noortele
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	huvikool
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	esmatasandi nõustamine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	koordineerida siis nii huvitegevus
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	silmapaistvus
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	nähtavus
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	maine küsimus
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	koostöö kogukonnaga
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	arendus
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	koostöös kooli juhtkonnaga
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	projekti vaatad
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	mainekujundus
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	sise- ja väliskommunikatsioonist
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	Facebook
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	suhtlus noortega
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	üritustele kutsumise
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	ürituste korraldamine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	suurte ürituste korraldamine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	õpilasesinduse juhtimine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	mentoriks olemine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	nõustumine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	toetamine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	kogukonna suhete loomine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	noortekeskusega, raamatukoguga kultuurimajaga
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	huviringide koordineerimine
RQ7-1	mis ülesandeid täidab	saadab välja informatsiooni, kui on vaja,

Lisa 8. Lihtlitsents

Lihtlitsents (Tartu Ülikoolis lõputöö juurde lisatav lihtlitsents) Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Getter Hiiesalu,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

NELJA KOOLIJUHI ARVAMUS NOORSOOTÖÖ VAJALIKKUSEST
KOOLIKESKKONNAS

mille juhendaja on Piret Eit,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Getter Hiiesalu

22.05.2023